

Energinet
Tonne Kjærsvvej 65
7000 Fredericia
Att. Lisbeth Corvinus Kjærsgaard

Landskab og Skov
J.nr. 2023 - 9149
Ref. RIBEC
Den 23. August 2024

Afgørelse om, at 150kV kabellægning mellem højspændingsstationerne Endrup og Karlsgårde ikke er omfattet af krav om miljøvurdering

Miljøstyrelsen har den 13. februar 2023 modtaget jeres ansøgning via Esbjerg og Varde Kommune. Projektet omfatter 16 km. kabellægning mellem højspændingsstation Endrup og det kommende jordkabel ved Skonager tæt ved højspændingsstation Karlsgårde. Jordkablet ved Skonager etableres i et af Energinets andre projekter. Af de 16 km skal 1.5 km underbores.

Afgørelse

Miljøstyrelsen har på baggrund af en screening vurderet, at projektet ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt og derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering. Afgørelsen er truffet efter § 21 i miljøvurderingsloven¹.

Afgørelsen er ikke en tilladelse, men alene en afgørelse om, at projektet ikke skal gennemgå en miljøvurderingsproces. Bygherre har ansvar for at indhente eventuelle nødvendige tilladelser og dispensationer for at realisere projektet.

Screeningen er gennemført med udgangspunkt i det projekt, som er beskrevet i ansøgningen og på baggrund af de miljømæssige forudsætninger, som er gældende på screeningstidspunktet.

Hvis projektet ændres, er bygherre forpligtet til at ansøge igen med henblik på at få afgjort om ændringen er omfattet af krav om miljøvurdering.

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. miljøvurderingslovens § 39.

Sagens oplysninger

Ansøgningen er indgivet i henhold til § 18 i miljøvurderingsloven. Ansøgningen er fremsendt til Miljøstyrelsen, som varetager kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser for anlægget, jf. § 3, stk. 1, nr. 2 i miljøvurderingsbekendtgørelsen², da Energinet er bygherre. Bygherres ansøgning er vedlagt som bilag 1, bygherres projektbeskrivelse er vedlagt som bilag 2, projektets væsentlighedsvurdering er vedlagt som bilag 3, tracégennemgang er vedlagt som bilag 4 og de supplerende oplysninger der er modtaget i sagen er vedlagt som bilag 5.

¹ LBK nr. 4 af 03/01/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

² BEK nr.806 af 14/06/2023Bekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter

Projektet er omfattet af bilag 2, punkt 3c i miljøvurderingsloven: "Transport af elektricitet gennem luftledninger, jordkabler dimensioneret til spændinger over 100kV, samt tilhørende stationsanlæg, dog undtaget elkabler på søterritoriet (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

Baggrund for projektet

Kabelanlægget mellem Endrup og Karlsgårde er en del af en større plan om fremtidssikring af el-transmissionsnettet i Midt- og Vestjylland. Fremtidssikringen er dels i forhold til den kommende tilslutning af vedvarende energi og dels i forhold til en opgradering af el-transmissionsnettet i Vestjylland, hvor der bliver etableret en ny 400kV forbindelse mellem Endrup og Idomlund.

Energinets udbygning af el-transmissionsnettet omfatter i dette projekt etablering af et nyt nedgravet 150kV kabelanlæg mellem Endrup højspændingsstation (EDR) i Esbjerg kommune og Karlsgårde højspændingsstation (KAE) i Varde Kommune.

Kabelstrækningen mellem højspændingsstation Endrup og højspændingsstation Karlsgårde er både funktionsmæssigt og geografisk uafhængige af andre projekter i området, idet det er en helt ny forbindelse i el-transmissionsnettet.

Projektbeskrivelse

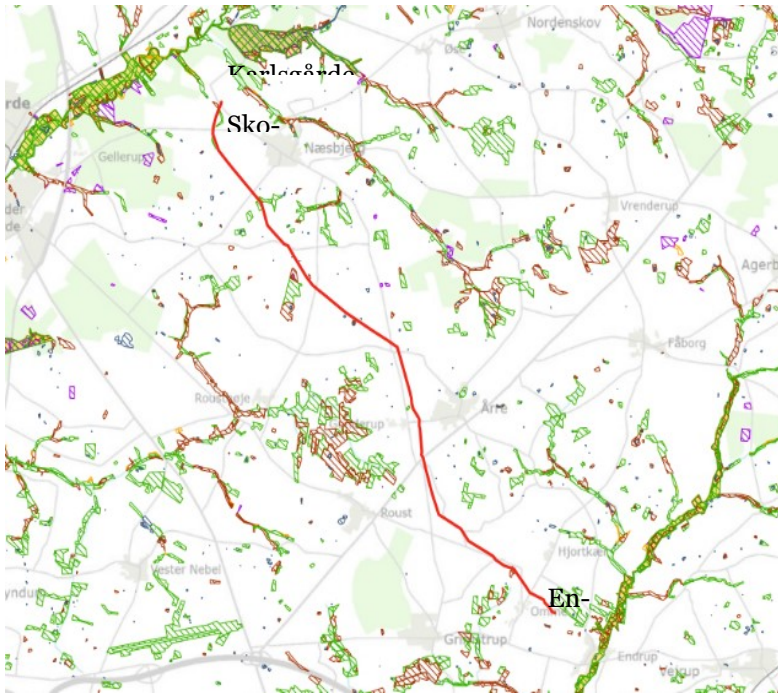
Projektet omfatter etableringen af et 150kV kabelanlæg mellem Endrup højspændingsstation og Karlsgårde højspændingsstation. Kabelanlægget tilsluttes et kommende jordkabel ved Skonager. Jordkablet ved Skonager, får via et af Energinets andre projekter forbindelse til Karlsgårde højspændingsstation.

På Endrup højspændingsstation er det kun en tilslutning af jordkablet til højspændingsstationen, der udgør anlægsarbejdet. På Karlsgårde højspændingsstation etableres en ny 150kV kompenseringspole på det eksisterende anlæg.

Der sker ingen arealmæssig udvidelse af stationerne i forbindelse med dette projekt, idet der alene er tale om ombygning og udskiftning af eksisterende 150kV stationsudstyr.

Linjeføringen for kabelanlægget er fastlagt ud fra et ønske om at lægge beslag på mindst muligt areal og ad den korteste vej mellem de to højspændingsstationer.

Placeringen af kabelanlægget kan ses på oversigtskortet i figur 1.

Figur 1 Placering af kabelanlæg mellem Endrup og Karlsgårde højspændingsstation

Prosjektet er karakteriseret ved følgende:

- Etablering af nyt kabelanlæg på ca. 16 km
- 29 underboringer der samlet set udgør ca. 1,5 km underboring
- Tilslutning til eksisterende højspændingsstation Endrup
- Tilslutning til eksisterende jordkabel HK15059 SNA-KAE ved kabelovergangen Skonager, hvor jordkablet fra Skonager til Karlsgårde etableres i forbindelse med projektet Endrup-Idomlund
- Etablering af ny kompenseringsspole på eksisterende højspændingsstation Karlsgårde
- Arbejdsbælte på 12-16 meter samt midlertidig oplagsplads, depot og mandskabsfaciliteter
- 7 meter servitútbælte omkring kablet.

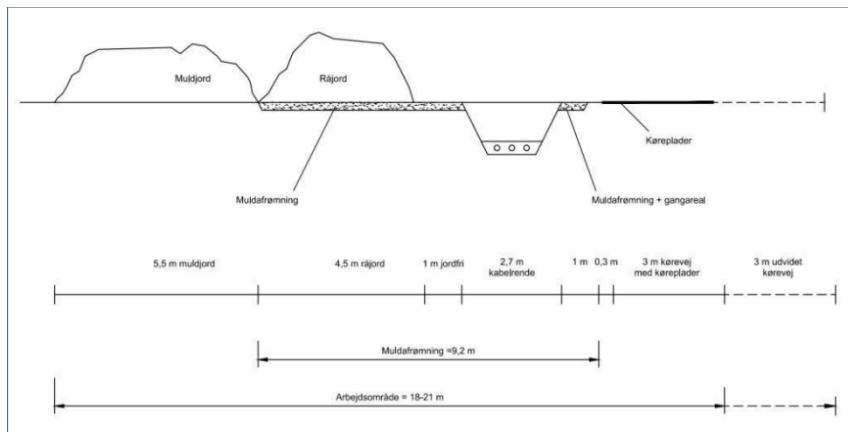
Bygherre oplyser, at der i projektet er taget hensyn til eventuelt kommende udvidelser af eksisterende landbrugsejendomme, marker med specielle afgrøder eller beplantninger som for eksempel plantager. Beskyttet natur som underbores beskyttes i anlægsfasen og der tages hensyn til de beskyttede arter der er i området.

Projektet tænkes gennemført i perioden 2. kvartal 2025 til 3. -4. kvartal i 2025 efter følgende hovedtræk:

- Anlægsperiode kabelanlæg og station: 2. kvartal 2025 til 3. – 4.kvartal 2025.
- Idriftsættelse 3. kvartal i 2024.

Kabelanlæg

Kabelanlægget består af et kabelsystem, et antal muffe til at samle kabelenderne med, linkboks, et føringsrør til fiber- og styrekabler, markeringspæle og tilslutning til stationer eller et andet defineret punkt. Kabelsystemet består af 3 individuelle kabler, som for hver fase tilsammen leder strømmen. Se figur 2 for tværsnit af anlægsbælte til et 150Kv kabelsystem.

Figur 2 Tværsnit af anlægsbælte til 150kV kabelsystem

Kabelanlægget er nedgravet og vil ikke være synligt over jorden. I forbindelse med tilslutning til højspændingsstationerne vil kablerne blive ført over jorden, og korte stumper af kabelanlægget vil derfor være synligt inde på området for højspændingsstationerne.

Energinet oplyser, at kabelanlægget i dette projekt primært etableres via kabelgravekasse og styret underboring. Tre steder på linjeføringen etableres kabelanlægget ved rørlægning og enkelte steder hvor det ikke er teknisk muligt at anvende gravekasse, etableres kabellægningen med åben grav.

For hver kabellængde på ca. 1000-1500 meter, skal kablerne samles i muffer som monteres i kablets ender. Samling med muffer foregår i et montagehus som er en standard 20-fods container, Det tager ca. en 1 uge at samle kablerne med muffer.

Kabelanlægget etableres i 1,5 meters dybde, i lag med komprimeret sand og jord, dækbånd til beskyttelse af elkablerne samt advarselsnet. Når kabelanlægget er etableret tildækkes det afrømmede område med muldjorden. Eventuel overskudsjord bliver udjævnet i arbejdsbæltet.

Anlægsarbejdet foregår som en rullende proces, med de forskellige aktiviteter der, der skal udføres; udlægning af køreplader, afrømning af muld, opgravning af kabelgrav, nedlægning af kabelføringsrør, tildækning og opfyldning af kabelgrav, reetablering af afrømet areal og fjernelse af køreplader.

Anlægsperioden er ca. 4 dage pr. løbende kilometer for kabelanlægget.

Kabelgravekasse

Etablering af kabelanlægget i dette projekt foregår primært med gravekasse. Ved anvendelse af gravekasse er kabelgraven på en dybde af ca. 1,5 meter kun åben på en strækning på ca. 20 meter ad gangen i 1-2 timer. Reetablering af området foregår i samme tempo som kabelanlægget bliver etableret.

Kablerne trækkes ud parallelt med den planlagte linjeføring. Kabelgraven udgraves få meter ad gangen, hvorefter kabelgravekassen løbende trækkes frem i graven og fører det forud lagte kabelanlæg ned i graven.

Fordelen med gravekasse er, at hvis der graves i et område med højt grundvand, vil det ikke få nogen indflydelse på arbejdets udførelse, da det er hvad gravekassen er udviklet til at kunne klare, uden videre tiltag.

Åben grav

Ved kabellægning af et system i åben grav kræves et arbejdsbælte på 18 meter. På den ene side af kabelgraven kører anlægsmaskinerne, og på den anden side oplægges den opgravede jord. Arbejdet indledes med muld-afrømning af et ca. 7 meter bredt bælte hvorefter kabelgraven graves ud i råjorden. Muld- og råjord holdes adskilt.

Kablet trækkes ud i kabelgraven på kabelruller, så kabelkappen ikke bliver beskadiget. Det spil, som skal trække kablerne ud, placeres i den modsatte ende af kabelgraven. Spilwiren trækkes hen til den første kabeltromle, derefter trækkes kablerne ud enkeltvis. Udtrækning omkring sving udføres ved hjælp af specielle hjørneruller for at kablets mindste tilladelige bøjningsradius overholdes og for at sikre kablet mod at glide op ad skarpe kanter. Udtrækning af en kabellængde varer ca. 3-4 timer.

Rørlægning

Rørlægning af kabelanlægget etableres i en åben kabelgrav og ved, at der udlægges et tomt plastrør i en dimension større end kabelanlæggets dimension. Derved kan kablet efterfølgende trækkes igennem røret. Der udlægges 3 parallel rør, et til hvert kabel. Røret fyldes med bentonit uden additiver og vand, da kabelanlægget afgiver varme under drift. Røret proppes af, så bentonitten holdes inde i røret, også efter at kabelgraven er dækket til. Rørlægning af el-kabler yder mekanisk beskyttelse af kablerne og sikrer samtidigt, at der ikke er restriktioner på eventuel beplantning oven på kabelanlægget.

Rørlægning anvendes desuden af hensyn til arealbindinger som for eksempel allerede etablerede elkabler.

Der er 3 rørlægninger i dette projekt på følgende matrikler:

- 9d; Gunderup By, Årre, 16 meter rørlægning af hensyn til elkabel: LER nr.: 2383912.
- 8f, Skonager By, Næsbjerg, 25 meter lang rørlægning af hensyn til en grusvej
- 6f, Skonager By, Næsbjerg, 36 meter lang rørlægning af hensyn til lille grusvej ind til en gård.

Paddehegn

Bygherre oplyser, at de ved følgende tilfælde med åben grav uden for naturområderne benytter paddehegn som standard i perioden 1. februar til 1. november, hvor padderne er aktive:

- Hvor der gennemskæres ledelinjer i landskabet f.eks. læhegn eller grønne korridorer med potentielle yngleområder i nærområdet.
- Hvor ekstensivt drevne landbrugsarealer eller skov i nærhed af potentielle yngleområder gennemskæres.
- Hvor der findes våd natur eller søer i umiddelbar nærhed af arbejdsarealet.
- Hvor linjeføringen gennemskærer et område, mellem to eller flere levesteder (våd natur, sø eller skov).

Matrikel	Beskrivelse af natur
1he Endrupholm Hgd, V. Nykirke 9c Omme By, V. Nykirke	Kabelanlægget passerer en § 3 beskyttet sø, hvor afstanden fra søen til paddehegnet er ca. 93 meter
6a og 16b Omme By, V. Nykirke	Kabelanlægget krydser et § 3 beskyttet mose areal med en styret underboring. Paddehegnene er sat op, således, eventuelle padder ikke kan falde i boregruberne.

4p Gunderup By, Årre	Kabelanlægget krydser et vandløb uden navn. Vandløbet ligger med tilknytning til et mindre § 3 beskyttet engområde. Vandløbet er beskrevet i afsnittet om målsatte vandområder. Der sættes paddehegn, så eventuelle padder ikke har mulighed for at falde i boregruberne.
1i, og 3h Gunderup By, Årre 11z Rousthøje By, Grims- trup	Kabelanlægget passerer 3 mindre §3 beskyttede søer, hvoraf den ene er omkranset af et mindre moseareal. Der anvendes gravekasse. Padderhegnene er opsat, så de ikke kan tilgå kabelgraven og idet at der reetableres i takt med fremgang af gravekassen, bliver potentielle ledelinjer ikke afskåret.
10f Næsbjerg By, Næs- bjerg	Kabelanlægget passerer to mindre § 3 beskyttede søer med gravekasse. Padderhegnene er opsat, så de ikke kan tilgå kabelgraven og idet at der reetableres i takt med fremgang af gravekassen, bliver potentielle ledelinjer ikke afskåret.
17 Skonager By, Næsbjerg	Kabelanlægget følger et levende hegn, som ligger i forbindelse med et § 3 beskyttet engareal. Langs med det levende hegn anvendes gravekasse og engarealet krydses med en styret underboring. Padderhegnene er opsat, således at det beskytter ind mod det levende hegn, og så potentielle padder ikke kan tilgå boregruberne i forbindelse med underboringen. Der afskæres ingen ledelinjer.
6f Skonager By, Næsbjerg	Kabelanlægget etableres med gravekasse langs med et § 3 beskyttet eng areal og op til Varde landevej der underbores. Padderhegnet er opsat således at eventuelle padder ikke kan tilgå kabelgraven som reetableres i takt med gravekassens fremdrift.
6t Skonager By, Næsbjerg	I forbindelse med en underboring under Varde landevej, en underboring under § 3 beskyttet vandløb og engareal samt etablering af kabelanlæg med åben grav, er der opsat padderhegn. Padderhegnene er opsat således, at boregruber og kabelgrav ikke kan tilgås af eventuelle padder. Der er ingen ledelinjer der overskæres.

Styret underboring,

Der foretages styret underboring 29 steder langs med linjeføringen med en samlet længde på 1443 meter. Tabel 1 viser en oversigt over underboringerne, herunder længde, dybde og anlægsvarighed. Der underbores blandt andet ved krydsning af vejarealer og grusveje, § 3 områder og levende hegn. Ved behov for underboring under veje, afstemmes længden på underboringen så hverken boregruber eller selve underboringen er inden for vejbyggelinjen.

Underboringerne er af forskellig kompleksitet med hensyn til længde (24-208 meter), dybde (1-20 meter) og anlægsvarighed (1-28 dage), idet den enkelte underboring afhænger af de lokale jordbundsforhold og mulighed for placering af boregruber og arbejdsarealer.

Tabel 1

HDD Nr.	Matrikel	Begrundelse for underboring	Længde (m)	Dybde (m)	Varighed (dage)
01	7 og 1he, V. Nykirke, Endrupholm Hgd.	Hegn ind til Endrup Højspændingsstation	54	1-15	7-10
01A	1he, V. Nykirke, Endrupholm Hgd.	400KV kabel: Endrup Idomlund, som etableres før EDR-KAE	72	1-15	7-10

		Underboring af et eksisterende jordkabel lige uden for Endrup Højspændingsstation.			
02	9c, 7000b og 8a, V. Nykirke, Omme By	Hjortkærvej	30	1-10	5-7
04	7p, 7000d og 6a V. Nykirke, Omme By	Roustvej	24	1-10	5-7
04A	6a og 16b V. Nykirke, Omme By	Areal med bevoksnin- ger som er i forbin- delse med § 3 mose- areal	72	1-15	7-10
05	3c og 4a Hinkbøl By, Grimstrup	Roustvej	24	1-10	5-7
06	4l, 7000a og 4h Hinkbøl By, Grimstrup	Roustvej	44	1-10	5-7
07	3g, Grimstrup By, Grimstrup 5v, Årre By, Årre	Sønderhedevej	30	1-10	5-7
08	15e og 6af, Årre By, Årre	Beskyttet sten- og jorddige med Dige ID 48998	24	1-10	5-7
09	6af og 8g, Årre By, Årre	Sønderhedevej Beskyttet sten – og jorddige 48998	30	1-10	5-7
10	16a, 16m og 16d, Årre By, Årre	Bryndumsager (vej) Fortidsminde kultur- arvsarealer Stednr: 190518	35	1-10	5-7
11	16d, 7000d og 7b, Årre By, Årre	Statsvej 337: Tingve- jen Fortidsminde kultur- arvsarealer Stednr: 190518	48	1-10	5-7

12	7b, Årre By, Årre 6b, Gunde- rup By, Årre	Ønske fra lodsejer	30	1-10	5-7
13	8o, 7000d og 4p Gunderup By, Årre	Gunderupvej	35	1-10	5-7
14	4p og 8n, Gunderup By, Årre	To levende hegn	90	1-15	7-10
15	4p, Gunde- rup By, Årre	Olieledning. LER nr.: 2424195	24	1-10	5-7
16	4p, Gunde- rup By, Årre	Grusvej	30	1-10	5-7
18	14c, 7000g og 12b Gun- derup By, Årre	Vardevej og kabel- tracé: Blåbjerg-En- drup	84	1-15	7-10
19	12b, 7000f og 2d, Gun- derup By, Årre	Møgelbjergvej	36	1-10	5-7
20	13k, 7000f og 6t Roust- høje By, Grimstrup	Vestervangvej	30	1-10	5-7
20A	6r, Rousthøje By, Grim- strup 10f, Næs- bjerg By, Næsbjerg	Kommende underbo- ring på grund af hegn	36	1-10	5-7
21	10f, 7000a og 10a, Næs- bjerg By, Næsbjerg	Ulvemosevej	42	1-10	5-7
21A	10a og 10d, Næsbjerg By, Næsbjerg	Hegn	24	1-10	5-7
21B	10d, 1b og 7b Næsbjerg By, Næsbjerg	Levende hegn/natur- område	36	1-10	5-7
22	7b, Næsbjerg By, Næsbjerg	Troesmosevej	30	1-10	5-7
23	17, 7z og 8n Skonager By, Næsbjerg	§ 3 eng område	84	1-15	7-10

		Målsat vandløb; DK Vandområde ID: c00112			
24	8n, 8g og 8f, Skonager By, Næsbjerg	Knoldeflodvej	102	1-20	14-28
27	6f, 7000h og 6t Skonager By, Næsbjerg	Varde Landevej og cy- kelsti	84	1-15	7-10
28	6t, 4a og 4v Skonager By, Næsbjerg	§ 3 beskyttet eng og vandløb Skonagervej Skovbyggelinje Fortidsminde Kultur- arvsarealer Sted nr. 190509	208	1-20	14-28

En styret underboring kræver to arbejdsarealer bestående af to boregruber (en start og en slutgrube). Størrelsen på boregruberne varierer, idet størrelsen afhænger af underboringens dybde og længde. Herefter trækkes et føringsrør i hullet, for derefter at kunne etablere kabelanlægget på strækningen imellem de to lokaliteter gennem føringsrøret. Boregruberne etableres og udformes, så det sikres, at der ikke sker overløb til omgivelserne herunder beskyttede vandløb og naturområder. Energinet oplyser, at der i forbindelse med boregruberne anvendes en slamsuger til at suge overskydende vand og boremudder, så det sikres, at der ikke sker overløb til nærliggende arealer, § 3 beskyttet natur eller recipienter i tilfælde af kraftig regn mv.

Styret underboring anvendes for eksempel ved passage af både under- og overjordiske anlæg, beskyttet natur, ledninger og dræn.

Ved styret underboring under beskyttet natur, kan det være nødvendigt at bore dybere for at sikre den nødvendige sikkerhedsafstand til det beskyttede område.

Når et vandløb skal krydses med en styret underboring starter og slutter underboringen således, at vandløbsbrinken ikke beskadiges og altid uden for 2 meter bræmmen, så det sikres, at der er god afstand til selve vandløbet. Samtidigt bliver den styrede underboring ført minimum 1 meter under faktisk vandløbsbund og/eller regulativfastsatte vandløbsbund.

I forbindelse med underboringerne tages der forbehold for at minimere risikoen for udsivning i nærheden af natur- og vådområder samt vandløb. Dette gøres blandt andet ved at øge afstanden til bunden af vandløb eller terrænoverflade, ved at sikre sig, at der bores i stabile jordlag frem for ustabile, ved at tilpasse sammensætningen af boremudderet samt ved at sænke trykket på underboringer og herved nedsætte borehastigheden.

Et blow-out kan resultere i, at boremudderet spredes gennem sprækker og lagdelinger i jorden og derefter siver ud på jordoverfladen eller i vandløb. Risikoen for udsivning er som udgangspunkt størst nær start- og slutpunkt for underboringen, da man her er tættest på terrænoverfladen.

Ved hver underboring der foretages, bliver trykforhold og jordbundsforhold vurderet. Herved kan anlægsmetoden tilpasses og derved minimeres risikoen for blow-outs og for udsivning i nærheden af natur- og vådområder samt vandløb.

Ved styret underboring kan der opstå høje tryk i boremuddret. Det høje tryk kan forårsage, at boremuddret spredes gennem sprækker og lagdelinger i jorden. Denne utilsigtede hændelse kaldes også et blow-out. Risikoen for et blow-out afhænger blandt andet af geologien og dybden af boringen.

Bygherre udarbejder beredskabsplaner, der beskriver håndtering af boremudder i forbindelse med blow-out.

Når underboringen er gennemført og boregruberne er reetableret, vil eneste synlige anlæg være markeringsspæle, som angiver, at der ligger højspændingsanlæg i jorden. Efter reetablering af området vil jorden omkring gruberne og borerne efterlades mættet med boremudder i få centimeters tykkelse. Dette er risikovurderet i rapporter fra DHI jf. næste afsnit om Boremudder og blow-out.

Energinet oplyser, at en styret underboring nøje overvåges. Dette omfatter overvågning af trykniveauet for boremudder i selve underboringen og mængden af returflow. Hvis der observeres et trykfald, der kan indikere et blow-out, eller hvis returflowet falder markant, stoppes underboringen. Hermed stoppes et eventuelt blow-out straks, idet at trykket tages af.

Boremudder og blow-out

Energinet stiller krav til entreprenørene om, at der kun i dette projekt anvendes additiver, som er dokumenteret uskadelige for jord, grundvand og overfladevand jf. DHI rapporten "Risikovurdering af boremudderprodukter, 16 august 2021" samt DHI's supplerende risikovurdering "Sammendrag af risikovurdering af boremudderprodukter" 22. oktober 2021. Der vil i forbindelse med anlægsarbejdet blive udført tilsyn af bygherre, der sikrer at entreprenøren ikke anvender andre boremudderprodukter end dem, der er risikovurderet i DHI's rapporter, og som der er indgået skriftlig aftale om mellem Energinet og entreprenøren.

Hvis entreprenøren ønsker at benytte andre additiver, betragter Miljøstyrelsen det som en projektændring, hvorfor det vil kræve en ny screeningsansøgning jf. bilag 2 punkt 13a i miljøvurderingsloven.

Energinet oplyser, at over 90 % af det boremudder der siver ud på terrænoverfladen kan fjernes igen. Bygherre oplyser også, at 90-95% af det boremudder der siver ud i vandløb med lav vandføring kan fjernes igen. I forbindelse med et eventuelt blow-out vil fjernelse af boremudder påbegyndes straks efter at udsivningen er sket eller opdaget.

Ved et blow-out vil der helt lokalt kunne ske en påvirkning af jord og det terrænnære grundvand omkring boringen, boregruber og på arbejdsarealer, hvor boremuddret håndteres. Dette er inkluderet i DHI's risikovurdering af boremudder.³ Energinet oplyser, at der ikke anvendes boremudderprodukter med pesticider. Få af de flydende produkter, indeholder konserveringsmidler i små mængder.

Bygherre oplyser, at ved et eventuelt blow-out, vil de straks påbegynde oprydning af boremudderprodukter på terræn og i vandløb. Blow-out på terræn fjernes ved hjælp af skovle og skrabere, spande og pumper. Blow-out i de vandløb som dette projekt omfatter, kan standses med bigbags og boremuddert kan skovles op, eller eventuelt suges af slamsuger.

De vandløb der skal underbores i dette projekt vurderes umiddelbart at have lav vandføring, Energinet har oplyst at vandløbene er mellem ca. 80- 100 cm brede og ca. 30- 50 cm dybe. Yderligere vurdering af vandløbenes eventuelle påvirkning i forbindelse med underboringer beskrives i afsnittet "Målsatte vandområder".

³ "Risikovurdering af boremudderprodukter, 16. august 2021" og "sammendrag af risikovurderingen af boremudderprodukter af oktober 2021".

Forundersøgelser forud for underboring

Energinets afdeling "Geoscience" undersøger de geologiske forhold på linjeføringen for kabelanlægget, blandt andet ud fra historiske kort og eksisterende pejleboringer.

Bygherre oplyser, at det ved tre underboringer i dette projekt er nødvendigt at undersøge de faktiske forhold for at kunne risikovurdere jordforholdene optimalt. Derfor bliver der ved underboring 23, 27 og 28 udført geotekniske forundersøgelser forud for underboringerne.

Tørholdelse af kabelgrav og boregruber

Vand fra tørholdelse af kabelgrave vil blive bortledt lokalt til terræn. Vandet er en blanding af grundvand og regnvand, det pumpes op ved enten lænsning eller ved hjælp af sugespidsanlæg og nedsives herefter til omkringliggende arealer inden for det samme grundvandsmagasin. Energinet forventer ikke problemer med overskydende grundvand i store mængder, da dette projekt primært etableres med gravekasse, og der derved kun er et lille areal åbent ad gangen.

Energinet oplyser, at der i dette projekt ikke vil blive ledt vand til recipienter.

Boregruber med boremudder placeres altid inden for projektets arbejdsområder. Boregruberne udformes og etableres, så det sikres, at der ikke sker overløb til omgivelserne, herunder §3 beskyttede arealer samt recipienter. Desuden oplyser Energinet, at boregruberne løbende suges tør for vand ved hjælp af en slamsuger, og derved er der ingen risiko for overløb til natur. Hvis der imod forventning skulle strømme større mængder af overfladevand fra omkringliggende arealer til boregruben, fjernes boremuddert med slamsuger. Boremudder herfra samt boremudder, der ikke skal anvendes længere bortskaffes til godkendt modtageanlæg⁴.

Beredskabsplan

Inden igangsættelse af anlægsarbejdet i forbindelse med styret underboring, vil entreprenøren udarbejde en beredskabsplan, der beskriver hvordan man forholder sig ved et eventuelt blow-out. Beredskabsplanen skal, blandt andet sikre, at der ikke sker afløb af boremudder fra arbejdsarealerne til omkringliggende arealer. Beredskabsplanen beskriver også tiltag om at have bigbags med, når der underbores samt hvordan det sikres, at der hurtigst muligt bliver sat aktiviteter i gang ved et eventuelt blow-out, for at minimere udslip til vandløb eller omkringliggende beskyttede arealer.

Når et blow-out er observeret og trykket er taget af boringen, kan akutberedskabet træde til for at fjerne boremudder fra overfladen. I dette projekt kan boremudder fra blow-out standses med bigbags, da de vandløb der skal underbores er af sådan en størrelse, at det er en mulighed.

Dræn og ledningsomlægninger

Bygherre oplyser, at gravearbejdet i forbindelse med anlægsarbejdet kan være skyld i, at dræn på landbrugsarealer kan blive gravet over. Bygherre er ansvarlig for skade på dræn, som sker i forbindelse med anlægsarbejdet. Udbedring af dræn sker efter en generel standard og tekniske bestemmelser, og ved behov efter anvisninger fra en drænkonsulent. Ved drænreableringer oplyser bygherre, at der ikke sker ændringer af grundvandspejlet.

I forbindelse med kabelanlægget kan det være nødvendigt at krydse en ledning eller et rør, der er ejet af tredje part. Energinet oplyser, at i forbindelse med fastlæggelse af linjeføringen for kabelanlægget søges på LER-oplysninger (3. parts ledninger). Inden underboringer udføres, søger Energinets entreprenør igen på LER-oplysninger, for at sikre at oplysningerne er opdaterede lige inden underboringen starter.

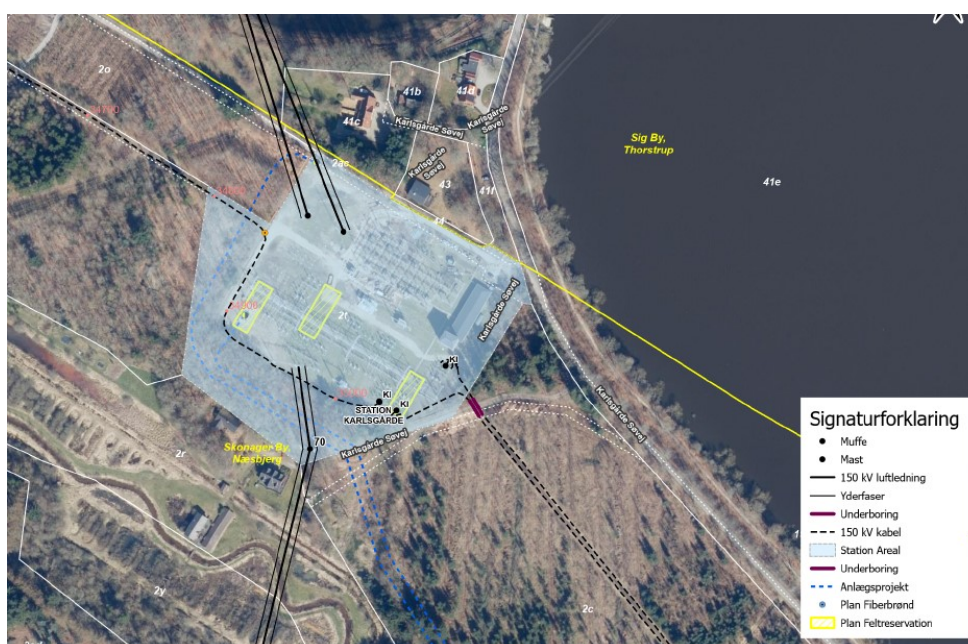
⁴ Et godkendt modtageanlæg er et anlæg der er godkendt efter §33 i Miljøbeskyttelsesloven

Karlsgårde højspændingsstation

På højspændingsstationen etableres en ny kompenseringspole for at modvirke kablernes kondensatoreffekt. Kompenseringspolen sikrer at der ikke sker en spændingsstigning over det, som stationen er dimensioneret til.

Kompenseringsspolen på Karlsgårde station opføres på et støbt fundament, som graves ned til 2 meter under terræn. Der støbes et tæt kar under kompenseringsspolen, som kan rumme den mængde af olie som spolen indeholder. Det tætte kar består af 20cm tykke betonvægge og en 40 cm tyk betonbund. I midten af karret er der bærende vægge, hvor kompenseringsspolen bliver placeret. Oven på betonvæggene ligger der metalriste. Herved er det muligt at opsamle den olie som ellers ville kunne spredes til omgivelserne ved akut havari. Kompenseringsspolen har dimensionerne H= 7,5 m, B= 8,3 m og D= 5,5m.

I karrets bund er der afløb, som er tilsluttet olieudskiller med niveau-alarm, så der i tilfælde af oliespild kan tilkaldes en slamsuger. Olieudskilleren efterses årligt i forbindelse med den øvrige inspektion på højspændingsstationen.

Figur 5 Oversigtskort over Karlsgårde højspændingsstation

Kabelovergangen ved Skonager

I dette projekt etableres 150kV forbindelsen mellem Endrup og Karlsgårde højspændingsstationer. Kabelanlægget føres fra syd ved Endrup højspændingsstation til kommende jordkabel ved kabelovergangen Skonager som er placeret ca. 1,5 km fra Karlsgårde højspændingsstation. Tilslutningen til jordkablet HK15059 SNA-KAE sikrer forbindelse til Karlsgårde højspændingsstation. Jordkablet etableres i et af Energinets andre projekter.

Figur 6 Den vandrette pil er Skonager jordkabel. Den lodrette pil er ved Karlsgårde højspændingsstation

Arbejdsarealer og adgangsveje

I forbindelse med projektet er der behov for at etablere et antal oplagspladser langs med linjeføringen for kabelstrækningen. Oplagspladsernes størrelse varierer mellem 250 m² til 2500 m², og anvendes hovedsagligt til oplagring af sand og parkering af entreprenørmaskiner. Der vil være behov for oplagspladser ca. hver 3-5 km på kabelstrækningen og depotpladser til sand for hver ca. 350 meter.

Der vil ligeledes være behov for oplagspladser til opbevaring af kabeltromler. Både depotpladser og tromledepoter vil blive etableret i umiddelbar nærhed af linjeføringen. Hvis ikke de udpegede områder allerede er befæstede, vil pladserne blive etableret ved midlertidigt at udlægge køreplader uden muldafrømning for at sikre færdslen og for at minimere strukturskader.

Ved 9 matrikler er arbejdsarealer til opbevaring af maskiner og materiel placeret forholdsvis tæt på beboelse. Tætteste placering er mindst 25 meter.

Arealer til oplagspladser for maskiner og materiel etableres og afvikles i samme tempo, som kabelanlægget etableres og vil derfor være af lokal og midlertidig karakter.

Langs hele linjeføringen etableres der midlertidige adgangs-, - og arbejdsveje. Alle midlertidige adgangsveje vil som udgangspunkt blive udført som en 4 meter bred kørepladevej. Kørevejene anvendes til transport af kabeltromler, sandfyld, materiel m.v. Bygherre oplyser, at der forud for anlægsarbejdet søges

om overkørselstilladelser ved vejmyndigheden i den relevante kommune. Perioden for hvor længe en overkørselstilladelse skal være gældende, kan være af både kortere og længere varighed.

I dette projekt etableres der ikke arbejdsarealer eller køre- og adgangsveje igennem beskyttet natur.

Skurbyer

Skurbyer etableres på centrale steder langs med kabelstrækningen, og indeholder velfærdsfaciliteter til mandskab samt lokaler til byggemøder. Det er kun ved de længerevarende underboringer, at der etableres en skurby langs med linjeføringen. Ingen af de underboringer der er i dette projekt, er af sådan en størrelse, at det er nødvendigt at flytte skurbyen langs med linjeføringen. Skurbyer er altid placeret inden for projektets arbejdsområde.

Servitútbælte

Når kabelanlægget er etableret, vil der blive tinglyst en servitut på berørte ejendomme. Servituttens er et bælte på tværs af linjeføringen på 7 meter.

Inden for servitútbæltet må der ikke opføres bebyggelse eller etableres beplantning med dybdegående rødder. Almindelig landbrugsmæssige dyrkningsaktiviteter samt andre relevante aktiviteter kan udføres efter individuelle aftaler mellem lodsejer og Energinet.

På strækninger med underboring vil kablerne i driftsfasen ligge med større indbyrdes afstand end på strækninger anlagt i åben grav. Dette betyder, at servitútbæltet kan udvides med op til flere meter, der hvor der udføres underboringer.

Rådighedsindskrænkelsen gælder ikke i servitútbæltet, hvor kabelanlægget er etableret som styret underboring eller ved rørlægning. Her kan bestemmelsen om beplantning med dybdegående rødder fraviges.

Kabelanlægget ligger i jorden uden egentligt behov for driftsmæssig indgriben. Energinet tinglyser en ret til at føre tilsyn med anlægget samt til at vedligeholde det i nødvendigt omfang.

Overjordiske anlæg placeres ikke i nærheden af vandløbsbrink eller bræmmen, og kan derved ikke permanent eller ved behov for tilsyn beskadige vandløbene i indeværende projekt.

Vurdering

Miljøstyrelsen har på baggrund af ansøgningsmaterialet vurderet, at projektet ikke vil medføre en væsentlig indvirkning på miljøet, og derfor ikke kræver udarbejdelse af en miljøvurdering. Dette er uddybet og begrundet nedenfor.

Målsatte vandområder

Projektets påvirkninger på alle direkte og indirekte berørte vandområder har betydning for, hvorvidt der kan ske tilstandsforringelser eller manglende målopfyldelse for målsatte vandområder, jf. rammerne for beskyttelse af danske vandområder i gældende vandområdeplan for 2021-2027 og indsatsbekendtgørelsen⁵.

Aktiviteter i anlægs- og driftsfasen der kan påvirke målsatte vandområder

I anlægsfasen oplyser bygherre, at tørholdelse af kabelgrav og boregruber samt boremudder fra eventuelt blow-out potentielt kan påvirke direkte og indirekte berørte vandområder. Det er kun i anlægsfasen for kabelanlægget samt det begrænsede anlægsarbejde på stationerne, at berørte vandområder eventuelt kan påvirkes, hvorfor der kun vurderes på anlægsfasen i forbindelse med kabelanlægget og stationerne.

Grundvand

Ved etablering af kabler med gravekasse og rørlægning, oplyser bygherre, at det ikke er muligt at sænke grundvandsstanden, og der derfor ingen påvirkning sker af grundvandsmagasinerne ved anvendelse af disse metoder. Energinet har i samarbejde med Varde Kommune placeret kabelanlægget, så det går nord om området ved Ulvemosen, hvor det forventes, at grundvandsspejlet kommer til at stå højt.

Bygherre oplyser, at den samlede kvantitative tilstand af grundvand ikke forringes, idet overfladevandet ledes til samme grundvandsmagasin. Bygherre oplyser at der, i dette projekt ikke er nødvendigt at grave under grundvandsspejlet. I forbindelse med anlægsarbejdet vurderes det, at grundvandsspejlet ikke ændres og ved behov for eventuel tørholdelse af kabelgraven til nærliggende arealer efter konkrete nedbørsforhold på det givne anlægstidspunkt, vil det være sammenligneligt med en større regnvandshændelse. Anlægsarbejdet og tilhørende projektområde kommer ikke i kontakt med jord der er V1, V2 eller områdeklassificeret

Projektet ligger ikke inden for områder med terrænnært grundvand. Derimod ligger hele projektområdet inden for vandområdedistrikt med regionalt grundvand; forekomst ID DK110_dkmj_1109_ks, med god kvalitativ tilstand og ringe kemisk tilstand. Det er på baggrund af pesticider, at det regionale grundvand er i ringe tilstand.

To steder på linjeføringen, kommer underboringerne i forbindelse med det terrænnære grundvand. Det er ved underboring 24 og 28. Energinet har oplyst, at der i dette projekt ikke anvendes additiver til boremudderet, der indeholder pesticider.

Miljøstyrelsen vurderer, på det foreliggende grundlag, at projektet ikke hindrer målopfyldelse eller medfører risiko for forringelse af eksisterende grundvandstilstande hverken kvantitativt eller kvalitativt. Det begrundes i, at der i forbindelse med midlertidige grundvandssænkninger er tale om begrænsede mængder overfladevand, som nedsives lokalt til samme grundvandsmagasin som det tilhører, hvorfor grundvandsforekomstens samlede kvantitative tilstand ikke forringes. I de tilfælde hvor det oppumpede vand fra boregruber skal bortskaffes til godkendt modtageanlæg, vil der være tale om så begrænsede mængder, at det ikke vil medføre en tilstandsændring af den samlede kvantitative tilstand af grundvandsforekomsten.

Bygherre oplyser, at additiverne, som tilsættes bentonit ved udførelse af underboringer, ikke vil nedsive til grundvandet ved boregruberne, idet jordmatricen omkring boregruberne efterlades mættet med boremudder i få centimeters tykkelse og dermed hindrer nedsivning dertil. Anlægsarbejdet kommer ikke

⁵ BEK nr. 797 af 13/06/2023 vedr. bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

er i berøring med de dybe grundvandsforekomster, som er defineret ved 36-72 meter under terræn. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at projektet ikke vil medføre ændring af grundvandsforekomsternes samlede kvalitative eller kvantitative tilstand eller hindre målpopfyldelse eller forringelse af den eksisterende grundvandstilstand.

Vandløb

Linjeføringen krydser 3 vandløb med 4 underboringer, Det betyder, at det ene vandløb, krydses med to underboringer på samme vandløb.

I tabel 2 ses hvilken status og beskyttelse de 4 vandløb har.

Tabel 2, med oversigt over de vandløb der underbores i projektet.

Vandløb	Matrikel nr.	Målsat	§3 beskyttet	Ingen beskyttelse	Handling	Påvirkning
Vandløb, (uden navn)	4p/8n, Gundrup By, Årre			x	Vandløbet har hydrologisk forbindelse til målsatte vandløb og vurderes i vandafsnittet herunder	Eventuel indirekte påvirkning af målsat vandløb
Troesmose Bæk Vandområde ID: c00112	17n/8n Skonager By, Næsbjerg	x	x		Troesmose Bæk vurderes i vandafsnittet herunder	Eventuel direkte påvirkning af målsat vandløb
Beskyttet vandløb	7000h, Skonager By, Næsbjerg		x		Den samme underboring krydser det beskyttede vandløb 2 gange. Vandløbet har hydrologisk forbindelse til Varde Å, som er en del af Natura 2000 område nr. 89. Det beskyttede vandløb vurderes i vandafsnittet herunder	Eventuel indirekte påvirkning af målsat vandløb
	6t, Skonager By, Næsbjerg		x			

Alle vandløb er besigtiget i september 2023 med det formål at undersøge eksisterende forhold og dermed afklare eventuelle påvirkninger fra projektet.

Vandløbsbeskrivelser

Troesmose Bæk Vandområde ID: c00112 er et af de fire vandløb, der krydses med styret underboring, som er omfattet af gældende vandområdeplan og dermed målsat til at have god økologisk og god kemisk tilstand. I vurderingen af vandløbet tages der højde for, at en eventuel påvirkning er direkte.

De tre andre vandløb der krydses med styret underboring er ikke målsatte og dermed ikke omfattet af gældende vandområdeplaner. I vurderingen af eventuelle påvirkninger af de vandløb der krydses med styret underboring, tages der højde for, at vandløbene har hydrologiske nedstrøms forbindelse til målsatte vandløb, og dermed kan have indirekte påvirkning på de nedstrøms målsatte vandløb.

I tabel 3 fremgår de målsatte vandløb, der eventuelt indirekte bliver påvirket, hvis der skulle ske et blow-out i et af de vandløb, der krydses med styret underboring.

Tabel 3 over vandløb der bliver påvirket direkte og indirekte

Direkte/indirekte påvirkning	Vandløb	Planter	Alger	Smådyr	Fisk	Kemi	Natio- nale spe- cifikke stoffer	Aktuel tilstand
Indirekte påvirkning. (nævnte vandløb kan evt. blive påvirket, hvis der skulle komme et blow-out i vandløb (uden navn) i projektet)	DK Vand- område ID o8402_a Alslev Å	ukendt	ukendt	Mode- rat øko- logisk tilstand	Dårlig økolo- gisk til- stand	Ukendt Kemisk tilstand	ukendt	Dårlig økologisk tilstand
Direkte påvirkning (pga underboring un- der Troesmose Bæk)	Troesmose Bæk Vandom- råde ID: CO0112	God Økolo- gisk til- stand	Høj Økolo- gisk til- stand	Ringe økolo- gisk til- stand	ukendt	Ukendt kemisk tilstand	Ukendt	Ringe økologisk tilstand
Indirekte påvirkning fra evt. blow-out ved beskyttet vandløb (nævnte vandløb kan evt. blive påvirket, hvis der skulle komme et blow-out i det be- skyttede vandløb)	Varde Å DK Vand- område ID CO0143	Ukendt	Ukendt	God økolo- gisk til- stand	Ukendt	Ukendt kemisk tilstand	Ukendt	

Vandløb (uden navn)

Vandløbet ligger vest for Årre by, på landbrugsarealer i omdrift og er ikke målsat eller beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Vandløbet er ca. 80-100 cm bredt og ved eventuelt blow-out, vil vandløbet kunne afspærres med en sandsæk. Bygherre oplyser, at det er muligt at samle 90-95% af boremuddret op nær udledningsstedet, da der er lav vandføring i vandløbet.

Vandløbet har hydrologisk forbindelse til det målsatte vandløb Roust Møllebæk, der er ca. 1800 meter til Roust Møllebæk, og bygherre oplyser, at 90-95% af det boremudder der kan komme fra et eventuelt blow-out, kan standses med en bigbag med sand og straks fjernes nær blow-outets udbredelsessted. Miljøstyrelsen vurderer derfor på det foreliggende grundlag, at underboring af vandløbet ikke vil medføre en ændring af tilstandsklassen for Roust Møllebæks kvalitetselementer eller være til hindre for opretholdelsen af den nuværende målopfyldelse.

Troesmose Bæk

Troesmose Bæk, ID: CO0112 er et målsat vandløb, der ligger i forbindelse med et § 3 beskyttet engareal syd for Næsbjerg. Troesmose Bæk er ca. 3,7 km lang, og er et sideløb til det målsatte vandløb Skonager Lilleå. Troesmose Bæk er et naturligt vandløb og jf. vandplanerne betegnet som et lille vandløb. Bygherre oplyser, at vandløbet er maksimalt 1 meter bredt og 0,5 meter dyb. De naturlige vandløb fremstår typisk med, eller har potentiale til at udvikle fysisk variation med mange forskellige levesteder for fisk og smådyr, samt gode vækstbetingelser for vandplanter. Troesmose Bæk har samlet ringe økologisk tilstand og den kemiske tilstand er ukendt. Bygherre oplyser, at der forinden denne underboring igangsættes, bliver udført et forundersøgelserprogram, for at optimereprojekteringen af underboringen, og

dermed få det bedst mulige grundlag til at kunne detailprojektere underboringen, for derved at minimere risikoen for blow-out.

Bygherre oplyser, at der inden underboringens startes, er sørget for at entreprenøren har bigbags til rådighed, hvis der skulle ske et blow-out. Vandløbet er så smalt, at boremudder fra et eventuelt blow-out kan fjernes helt, og idet at der er opsyn i forbindelse med underboringen, vil et eventuelt blow-out kunne standses og udbredelsen stoppes, straks efter at det opdages.

På baggrund af vandløbets størrelse, afstand til det målsatte vandløb Skonager Lilleå på ca. 2500 meter samt at et eventuelt blow-out straks kan standses og opsamles nær udbredelsesstedet, vurderer Miljøstyrelsen på det foreliggende grundlag, at underboring af vandløbet ikke vil medføre en ændring af tilstandsklassen for hverken Troesmose Bæk eller Skonager Lilleås kvalitetselementer eller være til hindre for opretholdelsen af den nuværende målopfyldelse.

Beskyttet vandløb

I forbindelse med projektets to sidste underboringer (UB 27 og UB28) bliver det samme §3 beskyttede vandløb underboret 2 gange. Det beskyttede vandløb har hydrologisk og nedstrøms forbindelse til Natura 2000-område nr. 88 i en afstand af ca. 800 meter.

Energinet oplyser, at vandløbet er ca. 80 cm bred og 30 cm dyb. Ved underboring nr. 27 er vandløbet rørlagt under Varde Landevej.

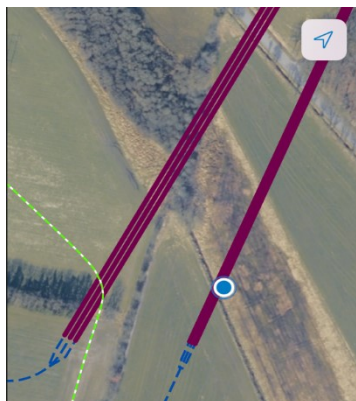
Indløbet til det rørlagte vandløb starter på matrikel 6f, Skonager By, Næsbjerg, syd for Varde Landevej. Hvis der skulle ske et eventuelt blow-out ved underboring 27 eller 28, og der eventuelt ville komme udsivning under Varde Landevej, vil man her kunne blokere for vandføringen. Herunder ses placering af indløb samt foto af indløbet til rørlægningen.

Nord for Varde Landevej, på matrikel 6t, Skonager By, Næsbjerg, ses udledningen af det rørlagte vandløb. Betonringen er ca. 80 cm. bred. Grøften på marken er ligeledes ca. 80 cm bred. Herunder ses placering af udløbet af det rørlagte vandløb samt foto af rørlægningen.

I den nordlige ende af matrikel 6t, Skonager By, Næsbjerg, ved underboring 28, ses vandløbet herunder. Energinet oplyser, at billedet er taget efter en periode med kraftig regn, og billedet viser dermed mere vand i vandløbet end normalt.

Bygherre oplyser, at der forud for underboring af dette vandløb, bliver udført et undersøgelsesprogram for at minimere risikoen for blow-out. Energinet oplyser, at ved et eventuelt blow-out, kan vandløbet afspærres med sandsække. Varde Å er i ukendt tilstand i forhold til kvalitetselementerne; fisk, nationale stoffer og kemi. Energinet oplyser, at underboringerne i vandløbene i indeværende projekt, nøje overvåges ved udførsel og at vandløbet ved normale omstændigheder, har lav vandføring. Ved et eventuelt blow-out, kan 90-95% af boremudderet opsamles nær udledningsstedet. Miljøstyrelsen vurderer på det foreliggende grundlag, at underboring af vandløbet sammenholdt med afstanden og den lave vandføring i vandløbet, ikke vil medføre en ændring af tilstandsklassen for Varde Å's kvalitetselementer eller være til hindre for opretholdelsen af den nuværende målopfyldelse.

Der er kun et af de 4 vandløb, der er omfattet af gældende vandområdeplaner, mens de andre vandløb har hydrologisk nedstrøms forbindelse til målsatte vandforekomster. Den aktuelle tilstand for de målsatte vandløb, som dette projekt indeholder er varierende, hvor den laveste samlede økologiske tilstand er ringe og den kemiske tilstand er ukendt.

Energinet oplyser, at projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen anvender eller udleder forurenende stoffer til vandløb, sø eller hav, som kan medvirke til at forringe vandområdernes kemiske tilstand. I tilfælde af blow-out i vandløb oplyser bygherre, at boremudderet fjernes så hurtigt og effektivt som muligt. Det vil fremgå af beredskabsplanen hvordan det håndteres.

Bygherre oplyser, at alle vandløb har en vandløbsdypde på ca. 30-50 cm, hvormed et potentielt blow-out vil blive inddæmmet med bigbags med sand. Herfra kan ca. 90-95 % af det potentielle blow-out-materiale fjernes.

Bygherre oplyser desuden, at boregruber konstrueres og placeres uden risiko for overløb til nærliggende recipienter, beskyttede naturområder eller grundvand og at de suges med slamsuger efter behov i forbindelse med store mængder nedbør.

På det foreliggende grundlag er det Miljøstyrelsens vurdering, at et potentielt blow-out i forbindelse med underboring af vandløbene i indeværende projekt ikke vil medføre en ændring i tilstandsklassen for det enkelte vandløbs kvalitetselementer eller hindre målopfyldelse. Derudover vurderes det også, at der ikke er påvirkning på nedstrøms målsatte vandområder.

Søer

Projektet med projektområdet, etablering af kabelanlægget, etablering af kompenseringsspole samt tilpasninger på stationsområder kommer ikke i berøring med målsatte søer.

Det kan derfor afvises, at eventuelle påvirkninger i dette projekt kan berøre målsatte søer.

Kystvande

Bygherre har oplyst, at 90-95% af boremudderet fra et potentielt blow-out i forbindelse med vandløbsunderboringer i dette projekt kan opsamles. Anlægsarbejdets karakter, herunder at projektet ikke medfører udledninger eller emissioner af miljøfremmede stoffer, samt afstanden til kystvandet gør, at Miljøstyrelsen på det forelæggende grundlag vurderer, at projektet ikke vil påvirke hverken den kemiske tilstand eller den økologiske tilstand for Vadehavet, herunder hverken forringe den aktuelle tilstand eller hindre målopfyldelse af fastlagte miljømål.

Havstrategi

Det vurderes at projektets eneste sandsynlige påvirkning af havstrategiens 11 deskriptorer, vil være fra et eventuelt blow-out i forbindelse med krydsning af vandløb med styret underboring. Bygherre oplyser, at blow-outet kan standses når det opdages og opsamling af boremudder sker straks og nær udbredelsesstedet. Det betyder at 90-95% af boremudderet opsamles, og der derved ikke vil ske en påvirkning direkte eller indirekte på nedstrøms målsatte vandforekomster. Projektet påvirker ikke kystvandet på andre måder.

Tabel 4 – oversigt over havstrategiens 11 deskriptorer med angivelse af miljømål og den konkrete vurdering af projektets påvirkning for hver deskriptor

Deskriptor	Miljømål	Vurdering
Nr. 1 Biodiversitet	God miljøtilstand er, når biodiversiteten opretholdes, og tætheden af arter svarer til de fremherskende forhold, og når habitattypens tilstand ikke påvirkes negativt af menneskeskabte belastninger.	Projektet sker på land og medfører ikke direkte eller indirekte påvirkninger af biodiversiteten i havmiljøet.
Nr. 2 Ikkehjemmehørende arter	God miljøtilstand er, når indførelsen af ikkehjemmehørende arter via menneskelige aktiviteter er minimeret og så vidt muligt reduceret til nul, og den geografiske udbredelse ikke medfører negative effekter på havets arter og naturtyper.	Projektet sker på land og medfører ikke, at ikke-hjemmehørende arter udsættes til natur eller havmiljø
Nr. 3 Erhvervsmæssigt udnyttede fiskebestande	God miljøtilstand er, når populationerne af alle fiske- og skaldyrarter, der udnyttes erhvervsmæssigt, ligger inden for sikre biologiske grænser og udviser en alders- og størrelsesfordeling, der er betegnende for en sund bestand.	Projektet sker på land og medfører ikke direkte eller indirekte påvirkninger af havmiljøet og kan dermed heller ikke påvirke erhvervsmæssigt udnyttede fiskebestande.
Nr. 4 Havets fødenet	God miljøtilstand er, når alle kendte elementer i havets fødenet er til stede og forekommer med normal tæthed og diversitet samt er på niveauer, som sik-	Projektet sker på land og medfører ikke direkte eller indirekte påvirkninger af havmiljøet hvorfor der ikke kan ske en påvirkning af havets fødenet. Projektet medfører ikke skade på vandmiljøet, organismer eller fødekæder.

	rer en stabil artstæthed og opretholdelse af arternes fulde reproduktions-evne.	
Nr. 5 Eutrofiering	God miljøtilstand er, når menneskeskabt eutrofiering er minimeret, navnlig de negative virkninger heraf såsom tab af biodiversitet, forringelse af økosystemet, skadelige algeopblomstringer og iltmangel på havbunden.	Der udledes og anvendes ikke næringsholdige produkter i projektet. Kabelanlægget vil i drift ligge under jorden og har ikke nogen udledninger, hvilket ikke medfører en eutrofieringsrisiko.
Nr. 6 Havbundens integritet	God miljøtilstand er, når havbundens integritet er på et niveau hvor økosystemernes struktur og funktioner bevarer, og når havbundens biodiversitet er opretholdt, og udstrækning af tab og negative effekter pr. habitattype ikke overstiger kommende tærskelværdier fastsat i EU.	Projektet sker på land og har ikke påvirkning på havbundens integritet.
Nr. 7 Hydrografi	God miljøtilstand er, når permanent ændring af de hydrografiske egenskaber ikke påvirker de marine økosystemer i negativ retning.	Projektet sker på land og har ikke påvirkning på havets hydrografi.
Nr. 8 Forurenende stoffer	God miljøtilstand for koncentrationer og arters sundhed er, når koncentrationerne af forurenende stoffer ikke overskrider fastsatte tærskelværdier.	Projektet sker på land og har ikke direkte udledning af forurenende stoffer til omgivelserne. Det er vurderet at eventuelt blow-out ikke påvirker målsatte vandløb nedstrøms, da boremudder straks kan standses og samles op.
Nr. 9 Forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum	God miljøtilstand er, når der ikke er signifikante overskridelser af gældende maksimalgrænseværdier i fødevarerelovgivningen for fisk og skaldyr til konsum.	Projektet sker på land og har ikke direkte udledning af forurenende stoffer til omgivelserne. Det vurderes, at projektet ikke bidrager til en overskridelse af fødevarerelovgivningens maksimalgrænseværdier for fisk og skaldyr til konsum. Det skyldes projektets karakter, placering, afstand til havmiljøet og at et potentielt blow-out straks kan standses og 90-95% kan opsamles nær udledningsstedet.
Nr. 10 Affald	God miljøtilstand er, når egenskaberne ved og mængderne af affald i havet ikke skader kyst og havmiljøet.	Projektet sker på land og medføre ikke frigivelse af affald til havmiljøet.
Nr. 11 Undervandsstøj	God miljøtilstand er, når undervandsstøj befinder sig på et niveau, der ikke påvirker arter i negativ retning.	Projektet sker på land og ud fra projektets afstand til havet, vil det ikke medføre undervandsstøj.

På det foreliggende grundlag er det Miljøstyrelsens vurdering, at projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen strider imod deskriptorene i havstrategien og dermed heller ikke hindrer god miljøtilstand i havets økosystemer jf. lov om havstrategi.⁶

⁶ Bekendtgørelse nr. 1161 af 25. november 2019 om lov om havstrategi

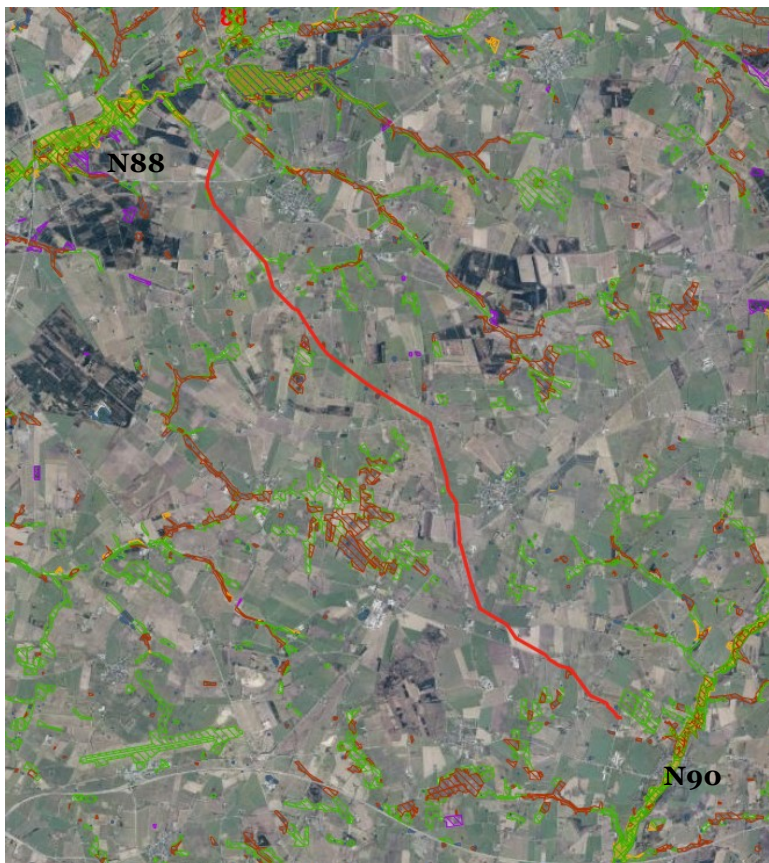
Samlet vurdering

Miljøstyrelsen vurderer på det foreliggende grundlag, at projektet ikke medfører risiko for at forringe den aktuelle tilstand eller forhindre målopfyldelse for målsatte overfladevandområder og grundvandsforekomster, jf. lov om vandplanlægning.

Væsentlighedsvurdering af Natura 2000-områder

Endrup højspændingsstation hvor kabeltraceet skal tilsluttes ligger ca. 1100 meter fra Natura 2000 område N90 (Sneum Å og Holsted Å). I den nordlige ende af projektområdet tilsluttes kabeltraéet Skonager jordkabel ca. 770 meter fra Natura 2000 området N88 (Nørholm Hede, Nørholm skov og Varde Å, øst for Varde). Karlsgårde højspændingsstation, hvor der skal etableres en kompenseringsspole, ligger ca. 20 meter fra Karlsgårde Sø der ligeledes er omfattet af N88.

Begge områder rummer et udpegningsgrundlag med væsentlige forekomster af arter og naturtyper, der er omfattet af naturdirektiverne. Der vil i driftsfasen hverken være aktiviteter eller emissioner fra kabelanlægget, som kan påvirke habitatnaturtyperne og arterne på udpegningsgrundlaget, da kablerne ligger i jorden.

Figur 7 - oversigt over ledningstracéet (rød) med angivelse af placeringerne af Natura 2000-områderne N90 (Sneum Å og Holsted Å, syd) og N88 (Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å, øst for Varde, nord)

Bygherre har vurderet, at det ikke er relevant, at vurdere andre Natura 2000-områder, idet det nærmeste Natura 2000-område nr. 89 Vadehavet ligger 12-16 km væk fra projektområdet sammenholdt med at projektets aktiviteter, herunder emissioner er af lokal karakter, Natura 2000-område nr. 89 vil derfor ikke blive påvirket.

N90 – Sneum Å og Holsted Å

N90 indeholder habitatområde H79 (Sneum Å og Holsted Å). Alle habitatområder har til formål at beskytte og genoprette en gunstig bevaringsstatus for bestemte naturtyper og arter af dyr og planter. Udpegningsgrundlaget for H79 omfatter 6 forskellige arter og 13 naturtyper (figur 8). Projektet krydser ikke direkte N90, men anlægsaktiviteterne foregår med en afstand på ca. 1100 meter.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 79		
Naturtyper:	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Vandløb (3260)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Stilkeke-krat (9190)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
	Arter:	
	Bæklampret (1096)	Flodlampret (1099)
	Havlampret (1095)	Laks (1106)
	Snæbel* (1113)	Odder (1355)

Figur 8 – udpegningsgrundlaget med naturtyper og arter for habitatområde nr. 79 tilhørende N90. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter i habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret art.

Påvirkninger på udpegningsgrundlaget for H79

Påvirkninger på habitatnaturtyper

Bygherre oplyser, at der ikke er nogen af de 13 terrestriske naturtyper på udpegningsgrundlaget, der potentielt kan blive påvirket af projektets anlægsaktiviteter. Det skyldes at habitatnaturtyperne ikke er beliggende med direkte forbindelse til projektområdet ej heller med hydrologisk forbindelse dertil. Anlægsarbejdet med tilkobling af kabelanlægget til Endrup højspændingsstation foregår udelukkende på stationens matrikel, og vil være af midlertidig karakter. Bygherre oplyser, at vand fra eventuel tørholdelse af rørgrave og boregruber bortledes til nedsivning i et punkt i terrænet minimum 25 meter fra recipienter, og at hældningen er væk fra recipienter uden risiko for, at overfladevandet løber overfladisk af til nærliggende beskyttet natur.

Miljøstyrelsen vurderer på det foreliggende grundlag, at anlægsarbejdet ikke vil medføre fysisk påvirkning af habitatnaturtyperne.

Påvirkninger af habitatarter

Alle 6 arter på udpegningsgrundlaget for H79 er registreret udelukkende omkring Sneum Å –systemet. Anlægsarbejdet med tilkobling af kabelanlægget til Endrup højspændingsstation samt den sydligste del af anlægsarbejdet med nedgravning af kabelanlægget ligger mindst 1000 meter fra Sneum Å. Der er i forbindelse med anlægsarbejdet ikke hydrologisk forbindelse til Sneum Å. Anlægsarbejdet medfører øget støj, som er af lokal og kortvarig karakter. Fem af arterne (Bæklampret, Havlampret, Snæbel, Flodlampret og Laks) er direkte tilknyttet Sneum Å – systemet, og vil i den forbindelse ikke kunne blive påvirket af indeværende projekts anlægsaktiviteter, derfor vurderes der ikke yderligere på disse arter.

Odder bevæger sig væk fra vandløbet, og vil derfor blive vurderet herunder.

Odder

Odderen lever i tilknytning til vandområder og findes i såvel stillestående som i rindende vand. Arten kan findes i både saltvand og ferskvand og foretrækker især uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder med gode skjulesteder i form af tæt vegetation. Odderen kan raste mange steder langs vandløb og søer, men foretrækker områder med lav menneskelig aktivitet. De er nataktive og opholder sig om dagen i en hule i brinken, under buske eller under trærodder. Ifølge andre projekter i området er der registreret spor/ekskrementer fra odderen på 8 lokaliteter langs Sneum Å og Holsted Å. Arten vurderes at være udbredt i hele Sneum Å-systemet med en stabil forekomst. Projektets anlægsarbejde på stationsarealet samt i forbindelse med kabelanlægget medfører øget støj og trafik, som ikke stemmer overens med odderens benyttelse af uforstyrrede områder. Anlægsarbejdet, herunder støj er af lokal og kortvarig karakter, der udføres inden for normal arbejdstid og i en forholdsvis stor afstand til Sneum Å-systemet. Bygherre vurderer, at anlægsarbejdet i den sydligste ende af projektområdet ikke vil have væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger på artens habitat. Miljøstyrelsen er på det foreliggende grundlag enig.

N88 – Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å, øst for Varde

N88 indeholder habitatområde H77 (Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å, øst for Varde). Alle habitatområder har til formål at beskytte og genoprette en gunstig bevaringsstatus for bestemte naturtyper og arter af dyr og planter. Udpegningsgrundlaget for H77 omfatter 8 forskellige arter og 24 naturtyper (figur 9). Projektet krydser, med styret underboring, vandløb der har hydrologisk forbindelse til N88 i en afstand af ca. 770 meter, og projektets anlægsaktiviteter kan dermed give en indirekte påvirkning på området.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 77		
Naturtyper:	Visse-indlandsklit (2310)	Revling-indlandsklit (2320)
	Græs-indlandsklit (2330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Tørvelavning (7150)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Stilkeke-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
	Arter:	
	Grøn kølleuldsmid (1037)	Flodperlemusling (1029)
	Bæklampret (1096)	Flodlampret (1099)
	Havlampret (1095)	Laks (1106)
	Snæbel* (1113)	Odder (1355)

Figur 9 – udpegningsgrundlaget med naturtyper og arter for habitatområder nr. 77 tilhørende N88. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter i habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret art.

Påvirkninger på habitatnaturtyper

Projektet omfatter underboring af naturtypen vandløb uden for afgrænsningen af N88. Bygherre vurderer, at habitatnaturtyper (Vandløb 3260) som underbores nær N88 eller med tilknytning til projektområdet via vandløb som underbores, samt habitatnaturtyper der ligger i umiddelbar nærhed af projektområdet, med forbindelse til vandløb (Urtebræmme 6430) potentielt kan påvirkes af projektet.

De øvrige habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget vurderes ikke at blive påvirket grundet anlægsarbejdes karakter, herunder at projektet ikke medfører udledninger eller emissioner hverken i anlægs-

eller driftsfasen. Bygherre oplyser, at tørholdelse af kabelgrave og boregruber som et generelt princip, bortledes til nedrivning i et punkt i terrænet minimum 25 meter fra recipienter og at hældningen er væk fra recipienter uden risiko for, at overfladevandet løber overfladisk af til nærliggende vandforekomster og beskyttede naturområder.

Vandløb (3260)

Der foretages i indeværende projekt styrede underboring af 4 vandløb, som alle har hydrologisk forbindelse til N88. Vandløbene er også omfattet af §3 beskyttelse på underbøringslokaliteterne. Bygherre oplyser, at underboringerne starter og slutter således, at vandløbsbrinken og 2 meter bræmme langs vandløbet ikke beskadiges. Derudover føres underboringen minimum 1 meter under såvel den regulativmæssige og faktiske vandløbsbund. Underbøringsarbejdet vil derfor ikke medfører fysisk påvirkning af vandløbene, ej heller påvirke det enkelte vandløbs bevaringsmålsætninger. Det er vurderet at et potentielt blow-out i forbindelse med vandløbsunderboringerne, ikke vil medfører påvirkninger på nedstrøms områder, hvorfor projektet ikke hindrer habitatnaturtypen i at opnå gunstig bevaringsstatus. Det skyldes at ca. 90-95% af boremudderet fra et potentielt blow-out kan opsamles straks og i nærhed af udledningsstedet. (se afsnit om vandløb). Miljøstyrelsen er på det foreliggende grundlag enig.

Urtebræmme (6430)

Der er registreret urtebræmme langs med Varde Å, som er placeret i N88 og ca. 800 meter fra en af projektets underboringer. Der er endnu ikke i NOVANA programmet udviklet et tilstandssystem for naturtypen urtebræmme (6430). Inden for N88 er der kortlagt en forekomst af urtebræmme langs Varde Å og Ansager Å. Forekomsten er begrænset til en smal bræmme på 1-5 meter langs vandløbet. Tilstanden for urtebræmme i H77 er ukendt. Habitatnaturtypen i N88 er ikke i direkte kontakt med projektområdet, og kan kun påvirkes af et potentielt blow-out i forbindelse med underboring af de 4 vandløb i projektet.

Urtebræmme ligger ikke i niveau med vandløbet, hvorfor urtebræmme kun potentielt kan berøres, hvis der sker et sammenfald af længerevarende regn hændelser og et blow-out. Det er vurderet, at potentielle blow-out i projektet ikke vil medføre ændringer i den kemiske eller den økologiske tilstand af vandløbene, herunder nedstrøms områder. Bygherre vurderer derfor, at der er tale om en ikke-væsentlig påvirkning på urtebræmme i N88. Det skyldes, at underboringerne ligger i en afstand af ca. 800 meter til habitatnaturtypen urtebræmme. Habitatnaturtypens bevaringsmålsætninger bliver således ikke påvirket af projektet. Miljøstyrelsen er på det foreliggende grundlag enig.

Påvirkning på habitatarter

Projektet kan potentielt påvirke de 8 arter på udpegningsgrundlaget for H77 i forbindelse med eventuelle blow-out ved styrede underboringer, idet de 8 arter er særligt knyttet til vandløb. For alle vandløb der underbores i projektet kan 90-95% af boremudderet standses straks med sandsække, opsamles hurtigt derefter og i nærhed af udledningsområdet. Bygherre oplyser, at der ved de vandløb der underbores ikke er registreret gydebanks, hvorved det med stor sandsynlighed kan udelukkes, at der er risiko for tildækning af fiskeæg beliggende på vandløbsstrækninger med lav vandføring og hvor boremudderet vil sedimentere.

Grøn Kølleguldsmed (1037)

Grøn Kølleguldsmed er kendt fra 5 vandløbssystemer i Jylland, hvor Varde Å ligger tættest på projektområdet. Grøn Kølleguldsmed karakteriseres normalt som en rent vands art, der under larveudviklingen lever i hurtigt strømmende, rene og iltrige vandløb. Larverne ligger nedgravet i sand eller grus. Der er ikke egnede fouragerings- eller yngleområdet for Grøn Kølleguldsmed nær projektets underboringer. Bygherre vurderer, at projektet ikke har fysisk påvirkning på eventuelt forekommende individer af Grøn Kølleguldsmed i Varde Å, og at et potentielt blow-out i forbindelse med projektets underboringer ikke

vil have væsentlig direkte eller indirekte påvirkninger på artens habitat. Det skyldes, at voksne individer af Grøn Kølleguldsmed ikke søger vandløbene med lav vandføring, som dem der underbores i indeværende projekt og at risikoen for sediment på grund af boremudder med stor sandsynlighed ikke vil forekomme i Varde Å, da eventuelle blow-out i projektets vandløb straks standses og opsamles i nærhed af udbredelsesstedet og inden for projektområdet. Miljøstyrelsen er på det foreliggende grundlag enig heri.

Bæklampret (1096)

Bæklampret lever udelukkende i vandløb og gennemfører hele sin livscyklus uden det parasitiske stadium, der kendes fra de to øvrige lampretter. Bæklampret lever af fint organisk materiale og alger. Gydningsen foregår på vandløbsbunden, hvor der er sand og grus. Den er udbredt i langt de fleste jyske vandløb, både i de fysisk set bedste vandløb, men også i ensartede, kanalagtige vandløb med langsom strøm og blød bund. Overordnet set vurderes arten og dens udbredelse i Danmark at være stabil, og der vurderes at være stabile og levedygtige bestande i mange danske vandløb. Arten er udbredt i Varde Å systemet. Da artens krav til vandkvalitet, fouragering og gydning generelt er opfyldt, vurderes der at være gode forudsætninger for en bestand af bæklampret. Bygherre vurderer, at projektet ikke har fysisk påvirkning på arten, og at et potentielt blow-out i forbindelse med projektets underboringer ikke vil have væsentlig direkte eller indirekte påvirkning på artens habitat. Bygherre har oplyst, at der ved projektets underboringer ikke er registreret gydebanks eller rent sand og grus. Sediment på grund af boremudder, vil med stor sandsynlighed ikke forekomme i Varde Å og projektet vil derfor ikke have direkte eller indirekte påvirkning på artens habitat. Miljøstyrelsen er på det foreliggende grundlag enig.

Havlampret (1095)

Havlampretten opvokser i havet som parasit på andre fisk og vandrer i sommerperioden ind i større vandløb for at gyde. Den gyder på vandløbsstrækninger med god strøm og hvor vandløbsbunden består af sten og grus. De nyklækkede larver vandrer mod områder med blød bund, hvor de som de øvrige lampretter ernærer sig af fint organisk materiale, alger og mikroorganismer. Den reelle udbredelse i de danske vandløb er ukendt. Store vandløbssystemer giver god mulighed for forekomst af havlampret. Ifølge bygherres beskrivelse af de vandløb der underbores i indeværende projekt er der ikke gydebanks, og beskrivelserne er ikke i overensstemmelse med vandløb, hvor havlampretten befinder sig. Videreførelse af sedimentation af boremudder efter et eventuelt blow-out vurderes ikke at være væsentlig, idet blow-outet straks standses og der opsamles 90-95 % af boremudderen samt afstanden af underboringen til Varde Å. Bygherre vurderer således, at projektet ikke vil have direkte eller indirekte påvirkning på artens habitat. Miljøstyrelsen er på det foreliggende grundlag enig.

Snæbel (1113)

Snæblen er en laksefisk i Vadehavsregionen, der lever i vandløbene fra Varde Å til Vidå. Snæblen vokser op i Vadehavet, vandrer op i vandløbene i forbindelse med gydning og efter endt gydning, vender de tilbage til havet. De er derfor helt afhængige af, at vandløbene er uden spærringer, således at de ikke hindres adgang til og fra gydeområderne. Selv meget små spærringer er ufremkommelige for snæblen. Snæblen findes kun i den danske del af Vadehavet og gyder kun i syd- og sønderjyske vandløb, hvor den er registreret i Varde Å. Idet videreførelse af sediment fra eventuelle blow-out i forbindelse med underboringer i projektets vandløb, vurderes at være ikke væsentlige i Varde Å, grundet muligheden for opsamling af boremudder nær udbredelsesstedet samt afstanden til Varde Å på minimum 800 meter, vurderer bygherre at projektet ikke vil have direkte eller indirekte påvirkning på artens habitat. Miljøstyrelsen er på det foreliggende grundlag enig.

Flodperlemusling (1029)

Flodperlemusling, der sidst er fundet i 2021 i forbindelse med et af Energinets andre projekter, i Varde Å er udelukkende knyttet til strømmende vandløb der efter danske forhold betegnes som mellemstore og store vandløb. I de første 1-5 år lever de små muslinger nedgravet i vandløbsbunden, herefter placerer de sig på vandløbsbunden, hvor de filtrere vand. Århus universitet har i 2015 kunne konstatere, at arten stadig er i Varde Å, men metoden eDNA giver ikke mulighed for at udtale sig om lokalisering og bestandstørrelse. Da videreførelse af sediment fra eventuelle blow-out i forbindelse med underboringer af projektets vandløb, vurderes at være ikke væsentlige i Varde Å, grundet muligheden for opsamling af boremudder nær udbredelsesstedet samt afstanden til Varde Å på minimum 800 meter, vurderer bygherre at projektet ikke vil have direkte eller indirekte påvirkning på artens habitat. Miljøstyrelsen er på det foreliggende grundlag enig.

Flodlampret (1099)

Flodlampret er en vandrefisk, der yngler i vandløb og vokser op i havet. Efter 1-2 år i havet, hvor flodlampretten lever parasitisk på andre fisk, vandrer de voksne lampretter op i vandløbene for at gyde. Gydning sker i vandløb, hvor vandløbsbunden består af småsten og grus. De nyklækkede larver opholder sig på vandløbsstrækninger med blød bund, hvor de graver sig ned i bundsubstratet og lever af fint organisk materiale og alger. De voksne lampretter dør efter gydningen. Flodlamprettens forekomst er fundet i Varde Å, men kendskab til arten er generelt mangelfuld. Det vurderes, at store vandløbssystemer med generelt god vandkvalitet giver et godt grundlag for forekomst af flodlampret. Da videreførelse af sediment fra eventuelle blow-out i forbindelse med underboringer af projektets vandløb, vurderes at være ikke væsentlige i Varde Å, grundet muligheden for opsamling af boremudder nær udbredelsesstedet samt afstanden til Varde Å på minimum 800 meter, vurderer bygherre at projektet ikke vil have direkte eller indirekte påvirkning på artens habitat. Miljøstyrelsen er på det foreliggende grundlag enig.

Laks (1106)

Laksen har en begrænset udbredelse i Danmark og er tilknyttet de store vestjyske vandløb, herunder Varde Å. Laksen stiller store krav til levested, hvad angår vandkvalitet, fysiske forhold og vandtemperatur, den betragtes i udpræget grad som en rentvandskrævende vandløbsfisk. En forudsætning for at skabe gode selvproducerende laksebestande er, at der skabes fripassager til og fra gydepladserne, således at laksesmoltens vandring til havet kan foregå uhindret. Endvidere er det afgørende, at de fysiske forhold i de pågældende vandløb tilfredsstiller laksens store krav til gydepladser. Bygherre oplyser, at der ved lokaliteterne af underboringerne af vandløb i indeværende projekt ikke er konstateret gydebaner. Bygherre vurderer ligeledes at videreførelse af sediment fra eventuelle blow-out i forbindelse med underboringer af projektets vandløb, vurderes at være ikke væsentlige i Varde Å, grundet muligheden for opsamling af boremudder nær udbredelsesstedet samt afstanden til Varde Å på minimum 800 meter, vurderer bygherre at projektet ikke vil have direkte eller indirekte påvirkning på artens habitat. Miljøstyrelsen er på det foreliggende grundlag enig.

Odder (1355)

Odderen lever i tilknytning til vandområder og findes i såvel stillestående som i rindende vand. Arten kan findes både i saltvand og ferskvand og foretrækker især uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder med gode skjulesteder i form af tæt vegetation. Odderen er nataktiv og om dagen gemmer den sig i huler og sprækker eller under grene. Der er fundet spor/ekskrementer fra odder på to lokaliteter ved Varde Å og længere opstrøms i Grindsted Å. Arten anvender områder i langt større grad end illustreret ved overvågningen og ud fra områdets karakter med flere vandløb, Karlsgårde Sø samt uforstyrrede skjulesteder, vurderes der at være en stabil forekomst af odder i området. Bygherre har oplyst, at de har besigtiget lokationerne for underboringerne for odderhuler og har ikke registreret nogle. Støj fra anlægsarbejdet med kabelanlægget og kompenseringsspolen på Karlsgårde højspændingsstation er lo-

kal, af kortvarig karakter og vil foregå inden for almindelig arbejdstider og vil derfor ikke have indflydelse på arten. Bygherre vurderer ligeledes at videreførelse af sediment fra eventuelle blow-out i forbindelse med underboringer af projektets vandløb, vurderes at være ikke væsentlige i Varde Å, grundet muligheden for opsamling af boremudder nær udbredelsesstedet samt afstanden til Varde Å på minimum 800 meter, vurderer bygherre at projektet ikke vil have direkte eller indirekte påvirkning på artens habitat. Miljøstyrelsen er på det foreliggende grundlag enig.

Samlet vurdering af væsentlighedsvurderingen

Miljøstyrelsen vurderer på baggrund af bygherres oplysninger, at projektet ikke vil være i strid med eller til hindre for etableringen af reservater, naturparker eller lignende områder til beskyttelse af natur og biodiversitet, idet der ikke er faktiske planer herom inden for projektområdet. Projektet vil ej heller i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kunne påvirke Natura 2000- områderne væsentligt, hvormed der ikke skal foretages en konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000- områderne jf. habitatbekendtgørelsen⁷.

Bilag IV- arter

I og omkring projektområdet findes der potentielt en række særligt beskyttede arter som er beskyttede i henhold til EU's habitatdirektivs bilag IV. Bilag IV arterne er også omfattet af artfredningsbekendtgørelsen⁸ og må derfor ikke indfanges eller slås ihjel, og der er forbud mod forstyrrelse og ødelæggelse af deres yngle- og rasteområder.

Påvirkninger på Bilag IV-arter

Der vil ikke være påvirkninger på bilag IV- arter i driftsfasen, idet der er tale om et nedgravet kabelanlæg. I anlægsfasen kan projektet potentielt påvirke bilag IV-arter fysisk af anlægsarbejdet i forbindelse med graveaktiviteter, etablering af arbejdsarealer og til- og frakørselsveje, støj fra anlægsmaskiner eller fra underboringsaktiviteter samt ved eventuelt blow-out. For potentielt blow-out i forbindelse med terrestrisk natur, oplyser bygherre, at boremudderen fjernes så hurtigt og effektivt som muligt jf. beredskabsplanen og på en sådan måde, så der ikke vil ske væsentlig påvirkning på naturområderne, herunder mulige yngle- og rasteområder for bilag IV-arter. For uddybende beskrivelse af blow-out på terrestrisk natur, se afsnittet om § 3 beskyttet natur. Ved underboring af vandløb opsamles ca. 90-95% af boremudderen fra et eventuelt blow-out.

Flagermus

Alle arter af flagermus er bilag IV arter. Fra midt på foråret eller først på sommeren samles flagermus-hunnerne i ynglekolonier. Den samme koloni kan omfatte fra 10 til flere hundrede hunner. Hannerne opholder sig som regel enkeltvis eller nogle få sammen i andre dagkvarterer, men kolonier med flere hanner kan forekomme. I ynglekolonien fødes ungerne fra omkring midten af juni og lidt ind i juli. I sensommeren opløses kolonierne gradvist og flagermusene, der strejfer rundt udnytter de rigelige insektmængder til at opbygge det særlige lager af kropsfedt, der skal hjælpe dem igennem vinterdvalen. I denne periode benyttes ofte alternative dagkvarterer, de såkaldte mellemkvarterer. Nogle arter er meget stationære og har sommer- og vinterkvarterer i samme område. Nogle arter bevæger sig imidlertid over ret store afstande for at nå frem til vigtige vinterkvarterer. Flagermusens sommerkvarteret skal være beskyttet mod fjender, uforstyrret og relativt varmt samt have gode ind- og udflyvnings muligheder. Desuden skal ynglekolonien være placeret i nærheden af hunnernes jagtområder.

⁷ BEK nr. 2091 af 12/11/2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

⁸ BEK nr. 1466 af 06/12/2018 vedr. bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt.

I Danmark findes dagopholdssteder i hulheder, sprækker, spættehuller mm. i træer, i forskellige slags bygninger og sjældnere i sprækker under broer og i fugle- eller flagermuskasser. Det såkaldte mellemkvarter, som flagermusene kan benytte forår og efterår, er i princippet nogenlunde de samme som sommerkvartererne. Men man skal være opmærksom på, at mellemkvartererne ofte findes andre steder end sommerkvartererne. Vinterkvarteret skal være et sted, hvor flagermusene er beskyttede mod fjender, uforstyrret og frostfrit, men med lave plusgrader. Mange arter kræver endvidere en høj luftfugtighed under vinterdvalen. Flagermusene vågner op nogle gange i løbet af vinteren, og det er også her parringerne kan foregå. Men hver gang en flagermus vågner op, tæres der meget på fedtreserverne. Der er derfor grænser for, hvor mange gange flagermusen kan tåle at vågne op, hvis den skal overleve vinteren. Derfor er det så vigtigt, at flagermusene ikke forstyrres under vinterdvalen.

Bygherre oplyser, at der er 5 steder på linjeføringen for kabelanlægget, hvor der er fundet flagermuseegnede træer. Der fældes ikke flagermusegnede træer og alle 5 steder, hvor der er egnede træer anlægges kablerne med underboring hvorved ledelinjer hverken brydes eller beskadiges. Arbejds- og oplagsområder samt midlertidige køre- og adgangsveje vil ikke påvirke forekomster af flagermus, da der i forbindelse med etablering af disse områder ikke fældes træer eller levende hegn, som eventuelt kan fungere som ledelinjer for flagermus. Flagermus er altovervejende nataktive, mens anlægsarbejdet udføres inden for normal arbejdstid.

Miljøstyrelsen vurderer på det foreliggende grundlag, at projektet ikke vil have en negativ påvirkning på de forskellige flagermusarter i området, idet deres umiddelbare yngle- og rasteområder ikke berøres i forbindelse med projektet samt at arbejdet udføres uden risiko for individdrab.

Løgfrø

Løgfrøen yngler i et bredt spektrum af lavvandede vandhuller og vådområder, lige fra de helt små vand-samlinger til søer og moser på flere hektar. Arten yngler også i temporære vandhuller og oversvømmelser. De gode ynglesteder har en veludviklet vegetation af vandplanter og er ofte næringsrige men ikke næringsbelastede. Temporære vandhuller og oversvømmelser kan være vigtige for løgfrøens overlevelse, forudsat at de holder vand frem til midt på sommeren. Uden for ynglevandhullet opholder arten sig på arealer med løs sandet overjord, især på steder med lav vegetation, bare sandflader eller bar muldjord, hvor de let kan grave sig ned eller alternativt i forbindelse med jorddiger, overdrev, marskel dyrkede landbrugsarealer og køkkenhaver. Arten raster på sådanne egnede lokaliteter inden for ca. 500 meter fra ynglevandhullet. Løgfrøen har vanskeligt ved at overleve i intensivt udnyttede landskaber og den er meget sårbar over for forringelse af såvel yngleområder som reduktion i udstrækningen af egnede levesteder på land. Løgfrøen er nataktiv og kræver fiske- og krebsefri, lysåbne vandhuller med god vandkvalitet, for at kunne opnå succesfuld reproduktion.

Energinet oplyser, at de i forbindelse med en miljøkonsekvensrapport for projektet Endrup-Idomlund fra 2022 har undersøgt for løgfrø i området. Linjeføringen for nærværende projekt ligger stort set parallelt med Endrup-Idomlund og undersøgelseszonen fra den tidligere miljøkonsekvensvurdering dækker mindst 1,3 km på hver side af linjeføringen for dette projekt⁹. Efter feltundersøgelser¹⁰ er der ikke registreret løgfrø inden for en radius af 1,3 km fra traceet og projektet vil derfor ikke forstyrre vandreruter for løgfrø eller forstyrre deres dens yngle- og rasteområder.

Se figur 10 hvor det grønne område er undersøgelsesområdet Endrup-Idomlund og den røde linje er kabelanlægget mellem Endrup - Karlsgårde.

⁹ §25 tilladelse og MKR for Endrup - Idomlund

¹⁰ Feltundersøgelser fra Endrup-Idomlund (Vestkysten), foretaget i 2021.

Figur 10 Gul stiptet linje er linjeføring fra Endrup- Idomlund trace. Den røde linje er linjeføring for Endrup- Karlsgårde. Den grønne område er undersøgelsesområdet for løgfrø

Der blev ikke registreret løgfrø inden for den 3 km bufferzone. Det er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, at haletudsen af løgfrø er meget stor og karakteristisk og det vurderes at de generelle udbredelseskort kan benyttes for denne art. De nærmeste fund er 10-15 km fra traceet og samlet set vurderes oplysningerne at være tilstrækkelige til at konkludere, at arten ikke findes på lokaliteterne.

I §25-tilladelsen fra 2022, har Miljøstyrelsen tilkendegivet at de er enige i bygherres vurderinger omkring løgfrø.

Miljøstyrelsen vurderer på det foreliggende grundlag, at projektet ikke vil have en negativ påvirkning på arten i området, idet deres umiddelbare yngle- og rasteområder ikke berøres i forbindelse med projektet samt at arbejdet udføres uden risiko for individdrab.

Padder generelt

Alle danske paddearter er afhængige af adgang til vandhuller eller lignende vådområder for at kunne yngle. Nogle arter benytter også vandhuller og søer som levested uden for yngletiden. For andre arter kan vandhuller undertiden fungere som overvintringssteder. Vandhuller der benyttes som rasteområder, kan godt være af dårligere beskaffenhed end vandhuller, der benyttes som yngleområder.

Rasteområder for padder kan defineres som områder, hvor dyrene ligger stille og skjuler sig. På land findes overvintringssteder, dagskul og lignende spredt i terrænet for eksempel i musehuller, i tæt vegetation, under sted eller trærodde og lignende steder. Overvintringsstederne er kun en lille delmængde af rasteområderne.

Padder har en relativ lav mobilitet (op til 1 km) og vandrer typisk kun over korte afstande og langs ledelinjer som for eksempel læhegn, grønne korridorer uden om intensivt drevet landbrugsjord. De benytter

sig typisk af ledelinjer i kortere perioder, i forbindelse med skiftet fra overvintringsområdet til yngleområdet i foråret og den anden vej i løbet af efteråret.

Nogle rasteområder kan ligesom ynglesteder defineres i felten. Ofte er det umuligt at adskille rasteområderne fra de øvrige arealer der omgiver ynglestederne. Normalt kan overvintringsstederne ikke defineres i felten.

Bygherre oplyser at kabelanlægget primært etableres med gravekasse, hvor kabelgraven kun er åben på en strækning på 20 meter ad gangen i 1-2 timer. Den effektive tid, som en eventuel vandrelinje for padder er afskåret, vurderer bygherre, derfor vil være kortvarig og uvæsentlig. Områder (ledelinjer, våde områder), hvor padder eventuelt kan forventes at opholde sig krydses ved underboring.

Inden for projektområdet har bygherre besøgt de levende hegn der er i forbindelse med søer, vandhuller og våd natur, og der er ikke registreret fund af padder inden for selve projektområdet. Som standard sætter Energinet paddehegn op; hvor der gennemskæres ledelinjer i landskabet f.eks. læhegn eller grønne korridorer med potentielle yngleområder i nærområdet, hvor ekstensivt drevne landbrugsarealer eller skov i nærhed af potentielle yngleområder gennemskæres, hvor der findes våd natur eller søer i umiddelbar nærhed af arbejdsarealet og hvor linjeføringen gennemskærer et område, mellem to eller flere levesteder (våd natur, sø eller skov).

Miljøstyrelsen vurderer på det foreliggende grundlag, at projektet ikke vil have en negativ påvirkning på padder i området, idet deres umiddelbare yngle- og rasteområder ikke berøres i forbindelse med projektet samt at arbejdet udføres uden risiko for individdrab.

Snæbel

Snæblen er en laksefisk som kun lever i vadehavsområdet og i de tilstødende vandløb. Bestanden er forsøgt genoprettet med udsætninger.

Den vokser op i Vadehavet, hvorfra den søger op i de tilstødende større vandløb for at gyde. Snæblerne gør brug af områder både opstrøms og nedstrøms deres gydeområder og kan også finde sig i ferskvand uden for gydeperioden. Efter gydningen opholder en del af fiskene sig i de nedre dele af vandløbene, før de vender tilbage til Vadehavet. Gydning foregår frit i vandet og her er det vigtigt at der er substrater som æggene kan vedhæfte sig til, for eksempel grus eller sten. Ynglen klækkes ligeledes frit i vandet og flyder med strømmen. Når ynglen er udklækket er de dybt afhængige af at finde et opvækstområde med føde, hvor de kan vokse sig store nok til at kunne tåle saltvand. Specifik viden om artens adfærd og livshistorie i de danske åer er begrænset.

Bygherre oplyser at der ifølge Varde Kommune er Snæbel i de større vandløb i nærhed af projektområdet. De vandløb der underbores i indværende projekt er besøgt for gydebanks, og er desuden ikke egnet for snæblen på grund af vandløbenes størrelse og vandføring. Bygherre vurderer, at sedimentation af boremudder på grund af blow-out i forbindelse med underboringer ikke vil have en væsentlig påvirkning på de større vandløb, der har hydrologisk forbindelse til de underborede vandløb. Dette begrundes med, at udbredelsen af boremudder kan standses umiddelbart efter det er opdaget og 90-95% af boremudderet kan samles op i nærhed af udbredelsesstedet.

Miljøstyrelsen vurderer på det foreliggende grundlag, at projektet ikke vil have en negativ påvirkning på arten i området, idet deres umiddelbare yngle- og rasteområder ikke berøres i forbindelse med projektet samt at arbejdet udføres uden risiko for individdrab.

Odder

Odderen er udbredt i hele Jylland og på hele Fyn samt spredt på Sjælland og Lolland- Falster. Gode yngleområder karakteriseres af store uforstyrrede områder med gode skjulemuligheder, tæt på store, stabile føderessourcer. Trusler for odder er direkte mortalitet og forstyrrelser samt indirekte påvirkninger gennem forurening og ødelæggelse af vandmiljøet og føderessourcerne.

Odderen er et mellemstort rovdyr, der lever solitært, og i stærkt menneskepåvirkede landskaber som de danske og den er altovervejende nataktiv. Voksne oddere opretholder store territorier, som forsvares mod andre individer af samme køn. Territorierne kan strække sig over mere end 10-20 km vandløb, søbred og/eller kyststrækning og territoriестørrelsen afhænger af levestedets kvalitet. På grund af de store territorier er der aldrig høje tætheder af odder i et område, og ikke-dominerende individer presses ud i dårligere levesteder. Forekomst af odder på en lokalitet er således ikke et bevis for gode levevilkår på stedet.

Odder kan findes i alle akvatiske miljøer, hvor der er føderessource, lav forstyrrelsesgrad og gode skjulemuligheder. Oddsers leve- og ynglesteder inkluderer små og store søer og vandløb, kanaler og kunstige søer, moser samt fjorde, nor og lignende ikke eksponerede kyststrækninger.

Områder med gode skjulemuligheder, tæt på store, stabile føderessourcer og lav forstyrrelsesgrad, er væsentlige parametre for placeringen af yngleområder, hvor hunnerne føder og opfostrer deres unger. De huler, som ungerne fødes og ligger i de første par måneder er skjult for at mindske risikoen for forstyrrelser og prædation. Hulerne kan ligge afsides ved mindre vandløb, små isolerede søer og vådområder. De ligger ikke lige ud til de vigtige jagtområder i større vandløb, søer eller kysten. Hunnen kan flytte unger mellem huler. Når ungerne er et par måneder gamle, begynder de at følge hunnen rundt i hendes territorium. Ungerne følger moderen i op til ét år. I den periode udgør hele hunnens territorium yngleområdet. Hunnen og de større afhængige unger raster i huler, under trærodde, under tæt vegetation og lign. spredt i hele hendes territorium. Forstyrres hunnen, eller der er dårlig fødetilgængelighed, kan hun forlade enkelte eller alle unger i kuldet.

Bygherre oplyser, at der ikke er registreringer af odder inden for projektområdet, men i nærheden af projektområdet nær ved Karlsgårde sø og Endrup høkspændingsstation. Ved projektets underboringer er der besigtiget for odderhuler, som ikke er blevet konstateret. Bygherre oplyser, at underboringerne starter og slutter således at vandløbsbrinken og 2 meter bræmmen langs vandløbene ikke beskadiges samt føres minimum 1 meter under såvel den regulativmæssige og faktiske vandløbsbund (minimum 1 meter under den faktiske vandløbsbund for vandløb uden regulativ). Bygherre vurderer, at projektet ikke har fysisk påvirkning på eventuelt forekommende individer af odder i og i nærheden af projektområdet, og at et potentielt blow-out ikke vil have væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger på artens habitat. Det skyldes, at voksne individer af odder kan søge væk fra et potentielt blow-out uden at blive påvirket. Dertil kommer, at støjpåvirkningen er meget lokal og kortvarig i et område uden egnede yngle- eller rastelokaliteter. Miljøstyrelsen er på det foreliggende grundlag enig.

Markfirben

Markfirben findes i det meste af Danmark, men er truede af blandt andet habitatopsplitning og ødelæggelse af spredningskorridorer. Markfirben kan være aktive fra ultimo februar til november, men normalt er aktivitetsperioden fra april til medio oktober. Deres yngle- og overvintringshabitater består af soleksponerede skrænter med løs, tør jord og sparsom bevoksning, herunder overdrev og heder, sydvendte bane- og vejskråninger eller jord- og stendiger.

Energinet oplyser, at der er 1 registrering af markfirben uden for projektområdet. Registreringen er tæt ved Varde Å og ca. 2 km fra Skonager station. Bygherre oplyser, at de ved besigtigelse langs traceet ikke

fundet egnede leve- eller restesteder for markfirben indenfor eller i umiddelbar nærhed af projektområdet.

På det foreliggende grundlag er det Miljøstyrelsens vurdering, at markfirbens yngle- og rasteområder ikke påvirkes af projektet. Det skyldes, at der inden for projektområdet ikke er egnede lokaliteter for markfirbenet.

Hasselmus

I Jylland er hasselmusen kun registreret omkring Vejle og Randers.¹¹

Bygherre oplyser at hasselmusen formentlig ikke findes i Midt- og Vestjylland. Løvskov med urter, bærbuske og bregner som undervegetation samt uforstyrrede skovbryn er typiske levesteder for hasselmus.

Projektområdet indeholder ikke områder med ovenstående beskrivelse og bygherre vurderer derfor at hasselmus yngle- og rasteområder ikke påvirkes af projektet. Miljøstyrelsen er på det foreliggende grundlag enig med bygherre.

Birkemus

Birkemusen, der er en lille nataktiv gnaver, findes i spredte bestande i det nordvestlige og sydlige Jylland. Birkemusen forekommer i en stor variation af levesteder. I Danmark er den især fundet i åbent terræn, som fugtige enge, afgræssede skrænter, heder og ekstensivt dyrkede marker, men også i blandingsskov. Vigtige levesteder synes at være fugtige arealer med tilstødende tørre arealer til overvintring. I forbindelse med anlægsarbejder bør man være særlig opmærksom på tilstedeværelsen af birkemus og om anlægsarbejdet i forbindelse med eventuelle dræninger kan påvirke disse potentielle birkemushabitater. Typiske lokaliteter med birkemus synes at være karakteriseret ved en vis grad af fugtighed og en tæt, mellemhøj urtevegetation, som kan fungere både som skjul og fourageringshabitat for birkemusen. I oktober-november går birkemusen i en vinterdvale, der varer indtil april-maj. Under vinterdvalen har den brug for et tørt og frostfrit område, hvor dens underjordiske overvintringsrede kan placeres i ca. 20-40 cm dybde

Spredningskorridorer mellem eksisterende populationer bør tilstræbes, da begivenheder som fx pløjning og udjævning af skrænter kan have katastrofale konsekvenser for en lokal birkemuspopulation, der har yngle- og overvintringsreder på lokaliteten uden muligheder for at flygte til et nærliggende egnet habitat

Bygherre oplyser, at fund af birkemus er mindst 2,4 km uden for projektområdet og vurderer derfor, at der ikke kan forekomme birkemus inden for projektområdet i indeværende projekt.

På det foreliggende grundlag er det Miljøstyrelsens vurdering, at birkemusens yngle- og rasteområder ikke påvirkes af projektet idet afstanden til fund af birkemus er mindst 2,4 km.

Samlet vurdering af Bilag IV-arter

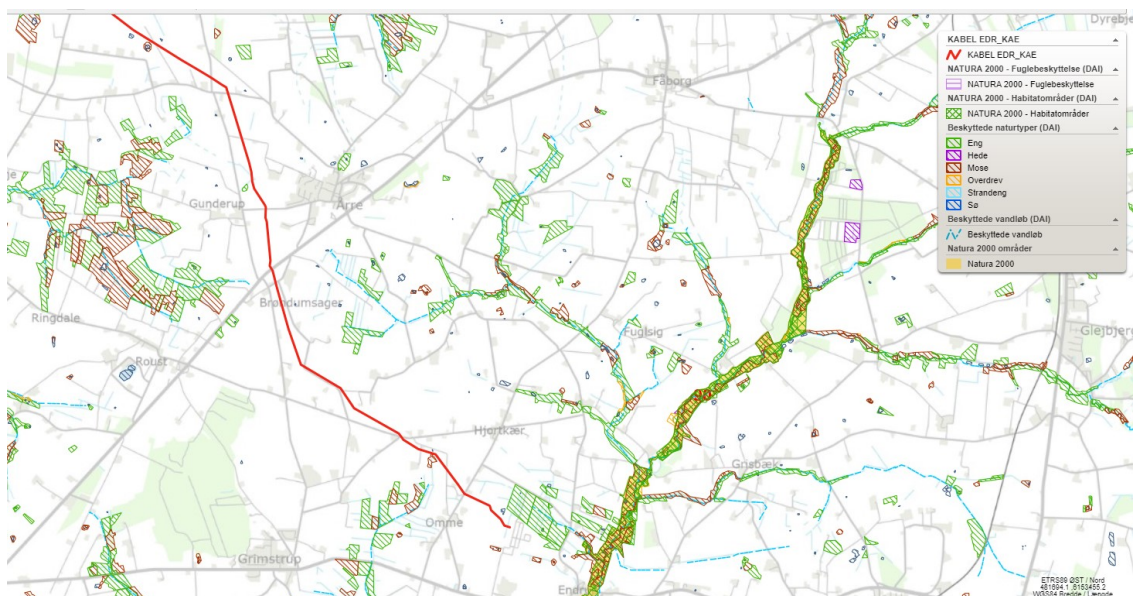
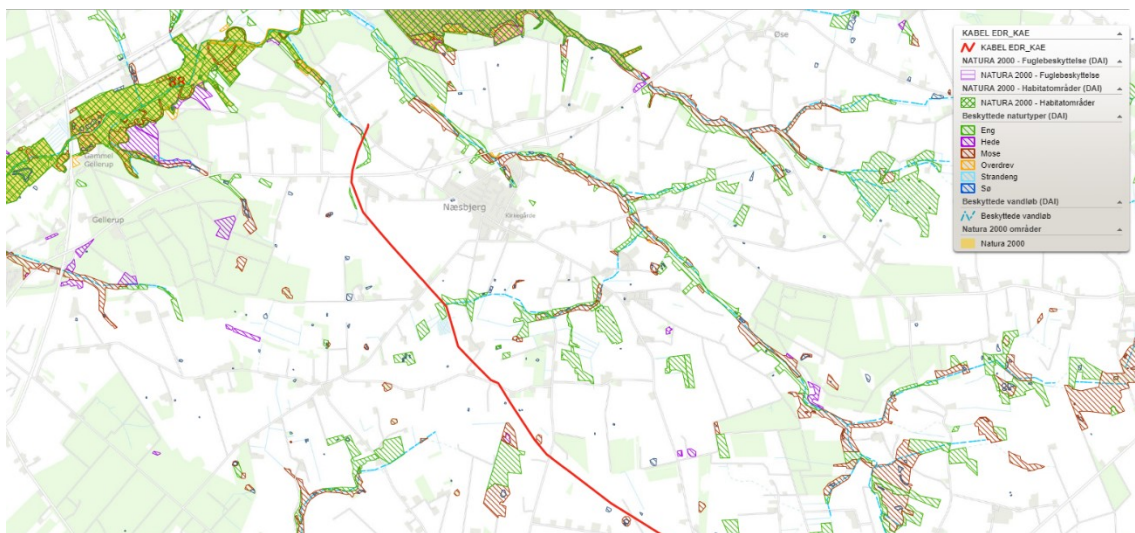
Miljøstyrelsen har hverken kendskab til eller forventning om tilstedeværelse af yderligere bilag IV-arter, som vil kunne påvirkes væsentligt. Projektet medfører ikke individdrab og indebærer ikke ændringer af vandhuller, fældning af gamle træer, ændring af jord- eller stendiger, rydning af levende hegn, nedrivning af gamle bygninger eller lignende, som ville kunne fungere som yngle- og eller rasteområder for flagermus, løgfrø, padden generelt, snæbel, odder, markfirben, birkemus eller øvrige bilag IV-arter.

¹¹ www.arter.dk

Ligeledes medfører projektet ikke andre væsentlige påvirkninger uden for projektområdet. Derfor vurderer Miljøstyrelsen, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil påvirke de nævnte bilag IV-arter, væsentligt. Miljøstyrelsen ligger til grund, at projektet hverken beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder for dyrearterne omfattet af habitatdirektivets bilag IV i deres naturlige udbredelsesområder i nærheden af projektområdet.

§ 3 beskyttet natur uden for Natura 2000-områderne.

De nærmeste naturområder beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3, som er beliggende uden for N88 og N90, omfatter vandløb, søer, moser og ferske enge. (figur 11). Kabelanlægget krydser 3 af naturområderne med styret underboring og for flere af de resterende naturområder, som ikke krydses, gælder det at kabelanlægget etableres nær ved men uden for områdernes afgrænsning (inden for få meter derfra)

Figur 11 - oversigt over §3 beskyttede naturtyper og vandløb med markering af Natura 2000-områder. Den øverste figur viser den nordligste del af kabelanlægget (hvor N88 er synligt) mens den nederste figur viser den sydligste del af kabelanlægget (hvor N90 er synligt)

Bygherre oplyser, at der i driftsfasen hverken vil være aktiviteter eller emissioner fra kabelanlægget som kan påvirke naturområderne, da kabelanlægget er nedgravet.

Påvirkninger fra anlægsarbejdet

Selve gravearbejdet er placeret uden for afgrænsningerne af § 3 beskyttet natur og vil derfor ikke påvirke arealerne. Bygherre oplyser, at risikoen for støvdannelse ved gravekasse, åben grav og underboring er minimal. Ved behov i tørre perioder, vil der sprinkles for at dæmpe eventuel støvdannelse. Bygherre vurderer desuden, at eventuelle støjpåvirkninger fra anlægsarbejdet er lokale, kortvarige og ikke væsentlige for naturområderne i og i nærheden af projektområdet.

Bygherre oplyser, at tørholdelse af rørgrave og boregruber som et generelt princip bortledes til nedsivning i et punkt i terrænet minimum 25 meter fra recipienter og at hældningen er væk fra recipienter uden risiko for, at overfladevandet løber overfladisk af til nærliggende vandforekomster og beskyttede naturområder. Det er gældende for områder placeret uden for områdeklassificering, V1- og V2-kortlagte arealer samt for boregruber som endnu ikke har været i kontakt med boremudder. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at redegøre nærmere for de præcise udledningspunkter i terrænet og for eventuelle vandmængder, som afhænger af grundvandsstand, konkret nedbørsforhold på anlægstidspunktet samt drænybden på den enkelte matrikel. Bygherre vurderer, at der er tale om en begrænset vandmængde. Det skyldes kabelgravens dimensioner (**Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**), det faktum at kabelgraven kun står åben i op til 14 dage samt at boregruberne kan rumme den anvendte mængde boremudder inklusiv kraftige regnvandshændelser.

Påvirkninger fra underboringer

Ledningstracéet krydser flere naturområder. Det drejer sig om vandløb samt 3 naturområder bestående af en mose og to enge.

Bygherre oplyser, at projektet ikke påvirker naturområderne fysisk i forbindelse med anlægsarbejdet, fordi krydsning af den beskyttede natur sker ved styret underboring og fordi arbejdsarealerne placeres uden for naturafgrænsningen. Det betyder, at der ikke vil ske en direkte påvirkning af naturområderne, idet jordoverfladen ikke brydes. For alle underboringer gælder, at der er potentielle påvirkninger i tilfældet af blow-out på enten terrænoverfladen af beskyttet natur eller i beskyttet vandløb. Bygherre oplyser, at der altid udarbejdes beredskabsplaner i samarbejde med boreentreprenøren og kommunen. Beredskabsplanerne er med til at sikre, at boremudderet ikke løber til beskyttet natur ved et eventuelt blow-out.

Et blow-out med boremudder i vandløbene vil hurtigt efter opdagelse blive inddæmmet med sandsække, hvorfra boremudderet efterfølgende kan suges op. Slamsugeren kan placeres uden for arealet og slangen bæres ind til udslipet til fods.

Bygherre oplyser, at på terrænoverfladen vil det være muligt at opsamle materialet fra et potentielt blow-out med f.eks. en slamsuger, hvorefter boremudderet enten tilføjes en boregrube eller bortskaffes som affald til godkendt modtageanlæg.

Bygherre oplyser, at der ikke anvendes køreplader på beskyttet natur i anlægsfasen ej heller ved oprensning af et potentielt blow-out. Det skyldes, at mulige blow-out-områder kan tilgås til fods med sugeslange på slamsuger. Derfor vil kørsel og parkering på beskyttede naturområder ikke finde sted. Bygherre vurderer, at de arealer, som kunne blive påvirket ved blow-out i forbindelse med underboringerne, er en meget lille del af det samlede naturområde. Dertil vurderer bygherre, at de potentielle påvirkninger vil være meget lokale og kortvarige, idet blow-out hurtigt fjernes fra terrænoverfladen, hvorfor påvirkningen af jordbunden ikke vurderes at være væsentlig for flora og fauna i områderne. I alle tilfælde vil boremudderet fjernes så hurtigt og effektivt som muligt, jf. beredskabsplanen.

Samlet vurdering af § 3 beskyttet natur

Miljøstyrelsen vurderer på det foreliggende grundlag, at hverken projektets anlægs- eller driftsfase vil medføre væsentlige påvirkninger, herunder permanente tilstandsændringer, på naturområderne omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Miljøstyrelsen vurderer, at der ikke er risiko for udledning af forurenende stoffer til nærliggende § 3 beskyttede naturtyper, idet anlæggets karakter er uden emissioner samt at der ikke er risiko for udledning af oppumpet grundvand/overfladevand til nærliggende § 3 beskyttede naturtyper, herunder terrestrisk natur og vandløb.

Miljøstyrelsen har i sin vurdering desuden lagt vægt på, at ca. 90-95 % af boremudderet fra et potentielt blow-out i projektets vandløb kan opsamles. Dette er gældende for alle vandløb i indeværende projekt, hvormed et potentielt blow-out ikke påvirker det enkelte vandløb eller nedstrøms vandløb.

Ved blow-out på terrestrisk natur er der tale om en meget lokal og kortvarig påvirkning, som vurderes ikke at være væsentlig for naturområdet, idet blow-out fjernes hurtigt og nænsomt til fods. Der er dermed ikke risiko for tilstandsændring af naturområderne. Projektet vurderes heller ikke at forhindre passage for fauna til omkringliggende naturområder.

Støv, støj og vibrationer, lys, luft, lugt og magnetfelter

Bygherre oplyser at anlægsperioden vil have en varighed på ca. 33 måneder.

Anlægsarbejdet følger Esbjerg og Varde Kommunes forskrifter for midlertidige bygge- og anlægsarbejde¹², herunder at alle støjende aktiviteter kun må foregå på hverdage fra mandag –fredag mellem 7-18 og lørdage mellem 7-14 (herefter kaldet almindelig arbejdstid). Hvis der imod forventning opstår behov for at arbejde uden for almindelig arbejdstid, skal bygherre søge om dispensation fra Esbjerg og Varde Kommunes forskrifter for midlertidige bygge- og anlægsarbejder.

Støjgener og vibrationer

I forbindelse med etablering af kabelanlægget anvendes følgende entreprenørmaskiner; gravemaskiner, rendegraver, lastbiler traktorer og gummiged. Der vil forekomme øget støj, vibration samt emissioner fra maskiner i anlægsfasen, men det vil være lokalt og af kortvarig karakter.

¹² <https://www.esbjerg.dk/erhverv/affald-energi-og-miljoe/bygge-og-anlaegsaffald/stoejende-og-stoevende-aktiviteter>
https://vardekommune.dk/wp-content/uploads/2021/10/sagsnr18-832_doknr10802-18_v2_forskrift_for_midlertidig_bygge-og_anlaegs.pdf

Lydniveauet for entreprenørmaskinerne forventes at ligge mellem 70 og 100dB(A). Det kan ikke udelukkes, at der ved arbejde tæt på beboelse, kan forekomme midlertidige overskridelser af kommunernes forskrifter for støj i forbindelse med bygge- og anlægsarbejde, men det er kun inden for almindelig arbejdstid. Linjeføringen passerer beboelse, hvoraf det tætteste anlægsarbejde kommer til at foregå ca. 25 meter fra beboelse.

Anlægsarbejdet vil som udgangspunkt blive udført inden for normal arbejdstid som på hverdage er fra 07-18 og på lørdage fra 07-14. Bygherre har været i dialog med kommunerne i forbindelse med planlægning af anlægsarbejdet. Hvis der imod forventning skal arbejdes ud over almindelig arbejdstid, oplyser bygherre at der indhentes dispensationer til det. Der vil ikke forekomme natarbejde i indeværende projekt.

Arbejdstiden ved kabellægning er ca. 4 dage pr. løbende kilometer kabelanlæg. Indeholdt i de 4 dage er udlægning af køreplader, anlægsarbejde, genetablering og flytning af køreplader. Energinet følger støjforskrifter og indhenter dispensationer hos kommunerne hvis påkrævet.

Ved styret underboring er arbejdstiden afhængig af længden på underboringen og kan varierer mellem 5-28 dage. Der er i indeværende projekt kun to underboringer der kræver arbejde i 28 dag.

På grund af anlægsarbejdets midlertidige karakter, samt at det foregår inden for normal arbejdstid vurderer bygherre, at potentiel støj ikke er til væsentlig gene for omkringboende. Miljøstyrelsen er enig i denne vurdering.

Kabelanlægget støjer ikke i drift.

På Karlsgårde højspændingsstation bliver der etableret en kompenseringsstation. For at sikrer at grænseværdierne for støj overholdes, oplyser bygherre at der udføres støjmåling på stationen samt beregning af støj i forhold til kompenseringsspolen. Hvis stationen samlet, med den nye kompenseringspole, imod forventning ikke kan overholde grænseværdierne for støj, vil der blive lavet iværksat støjdæmpende tiltag.

På Endrup højspændingsstation oplyser bygherre, at det kun er kabelanlægget der skal kobles til stationen. Dette gøres med nogle af de ovenfor nævnte entreprenørmaskiner. Arbejdet vil tage ca. 14 dage og foregår inden for almindelig arbejdstid.

Støv

Kableanlægget støver ikke i drift. Bygherre forventer ingen støvgener i forbindelse med projektet, men der kan, afhængig af vejsituationen, forekomme lokale støvgener under anlægsarbejdet udført på markarealer. Er jorden meget tør kan graden af støvemissioner reduceres ved at vande området med rent vand. Bygherre vurderer at risikoen for, at dette behov opstår er meget lille, da anlægsarbejdet i markarealerne ligger uden for større beboelsesområder.

Luft- og lugtgener

I anlægsperioden vil der ske emission af udstødningsgasser fra entreprenørmaskinerne, som potentielt kan resultere i luft- og lugtgener for omgivelserne. Miljøstyrelsen vurderer, at emissionerne sker i et begrænset omfang i et område med overvejende gode spredningsforhold og er af midlertidig karakter, hvorfor projektet ikke vurderes at give anledning til væsentlige luft- eller lugtgener for omkringboende.

Lysgener

Anlægsarbejdet er planlagt til primært at finde sted i dagtimerne. Bygherre oplyser at ved arbejde i vinterhalvåret i ydretimerne (inden for normal arbejdstid) vil entreprenørmaskinerne have belysning tændt. Bygherre oplyser, at der i byggeperioden etableres byggepladsbelysning i nødvendigt omfang. Der stilles særlige krav til brug af arbejdslys under arbejdet, så det sikres, at naboerne ikke oplever gener af projektet. Herunder lyskildernes effekt og retning samt tidsrum for, hvornår arbejdspladsen må være oplyst.

Der vil ikke være lysgener forbundet med kabelanlægget i driftsfasen. Der er ikke permanent lys på højspændingsstationerne. Ved service, reparationer og vedligehold på kabelanlægget og højspændingsstationerne anvendes der lys. Lyset anvendes i korte periode og placeres så det ikke generer omgivelserne.

Miljøstyrelsen er enig med bygherre i, at projektet ikke medfører en væsentlig påvirkning af mennesker, natur eller arter inden for projektområdet i forhold til lys, luft eller lugt.

Magnetfelter

Bygherre oplyser, at projektet følger Sundhedsstyrelsens forsigtighedsprincip vedrørende anbefalede afstande fra kabelanlæg til for eksempel beboelse og institutioner.

Samlet vurdering

Støj i anlægsfasen er omfattet af forskrifter for bygge- og anlægsarbejde i miljøaktivitetsbekendtgørelsen¹³. Ifølge forskrifterne for Esbjerg og Varde Kommune skal anlægsarbejdet planlægges på sådan vis, at valg af maskiner, arbejdsmetoder og indretning af arbejdsområder samt til og fra kørselsforhold skal ske på en måde, så omgivelserne genereres mindst muligt. Kommunerne er tilsynsmyndighed og kan efter en konkret vurdering forlange at der anvendes andre maskiner, eller at arbejdsområderne indrettes anderledes mm. Med henblik på at begrænse udbredelsen af, støv, støj og vibrationer.

Miljøstyrelsen vurderer, at projektet samlet set ikke vil medføre væsentlige påvirkninger fra støv, støj, vibrationer, lys, luft eller lugt og magnetfelter i hverken anlægs- eller driftsfasen. Eventuelle gener forbundet med projektet vil være knyttet til anlægsfasen, men er af kortvarig karakter og ikke væsentlige for nærområdet og de omkringboende.

Ressourcer og affald inklusivt spildevand

Kabelanlægget transporterer elektricitet i driftsfasen og der vil dermed ikke være flow af råstoffer eller produkter, forbrug af vand eller produktion af affald, Der er ingen færdigvare eller restprodukter i driftsfasen som kan frigives til miljøet.

Ressourcer

Bygherre oplyser, at der i indeværende projekt anvendes: 300 ton aluminium, 7,3 ton plastik og 8000 m³ sand til kabelanlægget. Transport af kabler vil ske fra offentlig vej til depotpladser og der vil løbende blive kørt sand til forskellige arbejdsområder langs med linjeføringen.

I forbindelse med styret underboring anvendes følgende materialer: 19 ton PE plast (både ø 280 mm og ø50 mm), 24 ton bentonit og 1200 ton vand.

Bygherre oplyser følgende som værende projektets samlede materialeforbrug:

¹³ Bekendtgørelse nr. 844 af 23. juni 2017 om miljøregulering af visse aktiviteter.

Materiale/råstof	Mængde m ³	Mængde ton
Sand	8000	
Jern		0,5
Beton	72	
Olie		37,5
Plast (PE)		19 (underboring) 117 (kabler)
Bentonit		24
vand		1200
Aluminium		300

Bygherre oplyser, at derud af det samlede materiale forbrug anvendes følgende materialer på Karlsgårde højspændingsstation:

	<i>Karlsgårde</i>	<i>Beton</i>	<i>Olie</i>
<i>Kompenseringspole</i>	<i>1 stk.</i>	<i>72m³ + 0,5 ton armeringsjern</i>	<i>37,5 ton</i>

Affald og spildevand

Da projektet alene omhandler nyetablering af kabelanlægget, forventes der ikke meget affald.

De demonterede komponenter fra Karlsgårde station skal bortskaffes. Mængderne og typerne svarer til de materialer, som skal anvendes. Derudover genereres der ikke affald på stationerne, kun i forbindelse med udskiftning af komponenter ved vedligehold.

Alt affald bliver kildesorteret med det formål at håndtere det på den mest forsvarlige måde. Det betyder, at alt affald bliver håndteret efter gældende lovgivning (sortering og bortskaffelse) og i videst muligt omfang genanvendes eller genbruges med forudgående forarbejdning.

Husstandslignende affald fra skurvogne og biler, håndteres i containere og afhændes efter gældende affaldsregulativer i kommunerne. Bygherre oplyser, at der i anlægsfasen alene generes sanitært spildevand fra mandskabsvogne, som enten tilsluttes offentlig kloak eller bliver tømt af slamsuger og herefter kørt til godkendt spildevandsanlæg.

Borremudder der ikke længere skal anvendes bortskaffes til godkendt modtageanlæg¹⁴.

Samlet vurdering

Miljøstyrelsen vurderer, at projektets anvendelse af råstoffer er begrænset til det nødvendige og at bortskaffelse af affald kan ske efter gældende regler på området. Affaldet kildesorteres og bortskaffes til godkendt modtageanlæg uden væsentlige gener for omgivelserne. Derudover er der tale om en begrænset

¹⁴ Et godkendt modtageanlæg er en virksomhed der jf. §33 i miljøbeskyttelsesloven er godkendt.

mængde spildevand, som bortskaffes efter gældende regler, hvorfor projektets spildevand ikke vil medføre væsentlige påvirkninger på miljøet.

Kystnærhedszonen

Projektområdet ligger mindst 6 km fra kystnærhedszonen. Formålet for kystnærhedszonen er, at de åbne kyster fortsat kan udgøre en væsentlig natur- og landskabelig værdi i området. Miljøstyrelsen vurderer, at projektet ikke er i strid med kystnærhedszonens bestemmelser, grundet afstanden og at kabelanlægget etableres under jorden.

Bygge- og beskyttelseslinje samt fredninger

Åbeskyttelseslinjer

Åbeskyttelseslinjerne har til formål at sikre, at området omkring den enkelte å forbliver et værdifuldt landskabselement og levested for dyre- og planteliv. Der må derfor ikke som udgangspunkt foretages tilplantninger eller ændringer i terrænet inden for beskyttelseszonen. Projektområdet kommer ikke i berøring med åbeskyttelseslinjerne, og der vil derfor ikke ske varige tilstandsændringer. Miljøstyrelsen vurderer på den baggrund, at projektet ikke er i strid med åbeskyttelseslinjerne.

Skovbyggelinjer

Den nordligste del af projektområdet er omfattet af naturbeskyttelseslovens skovbyggelinjer. Skovbyggelinjernes formål er at sikre det frie udsyn til skoven og skovbrynet og at bevare skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyreliv. Projektet etablerer ikke synlige anlæg inden for skovbyggelinjerne og kræver derfor ikke dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17.

Kirkefredning og kirkebyggelinje

Projektområdet krydser ikke nogle områder omfattet af kirkefredning. Kabelanlægget passerer Årre Kirke (ca. 1000 meter) og Næsbjerg Kirke (ca. 1300 meter). Ifølge fredningskendelsen (nr. 01485.01) er formålet med fredningen for Årre Kirke, at arealerne ikke må bebygges eller beplantes med højt voksende træer, midlertidigt eller vedvarende, ligesom der heller ikke på arealerne må graves grus eller anbringes transformerstationer, ledningsmaster og lignende skure, udsalgssteder, boder, vogne til beboelse, hønsegårde, møddinger eller andet som kan virke skræmmende. Der er ikke registreret nogen fredningskendelse for Næsbjerg Kirke.

Miljøstyrelsen vurderer, at projektet ikke er i strid med hverken kirkefredningens eller kirkebyggelinjens formål.

Beskyttede sten- og jorddige

Ledningstraceet krydser to beskyttet sten- og jorddige. Nogle sten- og jorddiger er omfattet af museumslovens¹⁵ § 29a og fungerer som vigtige levesteder for planter og dyr samt har en visuel betydning for oplevelsen af landskabet. Med sten- og jorddigernes beskyttelse bevares en kulturhistorisk og landskabelig værdi samt en biologisk værdi for dyr og planter liv samt deres spredningsmuligheder i landskabet.

Det beskyttede dige med Dige ID nr. 49067 (matrikel 4a, Hinkbøl By, Grimstrup) krydses med en underboring.

¹⁵ LBK nr. 358 af 08/04/2014 vedr. bekendtgørelse af museumsloven.

Det beskyttede sand-dige med Dige ID nr. 49072 (matrikel 7p, Omme By, V. Nykirke) gennembrydes, da det er et ikke eksisterende dige og som bliver svært at reetablere. Bygherre vil søge dispensation ved Esbjerg Kommune til dette anlægsarbejde. Esbjerg Kommune har tilkendegivet at en sådan dispensation kan gives.

Under forudsætning af, at Esbjerg Kommune giver dispensation til at gennembryde det ikke-synlige dige, vurderer Miljøstyrelsen, at projektet ikke tilsidesætter beskyttelsens formål, da det synlige beskyttede sten- og jorddige krydses med underboring og dermed hverken gennembrydes eller på anden vis ændres.

Råstofområder

Linjeføringen krydser to områder (Region Syddanmark, Årre) (Region Syddanmark, Næsbjerg) som af Region Syddanmark, er kortlagt som råstofinteresseområde i forhold til ler. Bygherre oplyser, at de har været i kontakt med Region Syddanmark der har gennemgået linjeføringen. Region Syddanmarks har ikke haft bemærkninger til kabelanlæggets placering.

Jordforurening og drikkevandsinteresse

Projektområdet kommer ikke i berøring med hverken områdeklassificeret, V1 eller V2 kortlagte arealer. Det nærmeste OSD område ligger ca. 3,5 km væk fra projektområdet ved området; Diagonalvejen med område nr. 320444.

Miljøstyrelsen vurderer på der foreliggende grundlag, at projektet ikke vil medføre forøget jordforurening eller mobilisering af nuværende jordforurening på en sådan måde, at det potentielt kan påvirke nærliggende jorde eller drikkevandsinteresser negativt. I vurderingen har Miljøstyrelsen lagt vægt på, den store afstand til kortlagte jordforureninger samt områdeklassificeret områder og ud over det, at projektområdet ikke er beliggende inden for områder med særligt drikkevandsinteresse. I driftsfasen har kabelanlægget ingen emissioner eller aktiviteter, der kan mobilisere jordforureninger, hvorfor det er Miljøstyrelsens vurdering, at projektet i driftsfasen ikke vil udgøre en risiko for at forringe forureningstilstanden i områderne for drikkevandsinteresse.

Arealanvendelse og landskabspåvirkning

Kabelanlægget etableres primært i landbrugsjorde med spredt bebyggelse og berører følgende 3 lokalplaner; nr. 20-040-0001 og nr. 07.00.08 begge i Esbjerg Kommune samt lokalplan nr. 25.10.L03 i Varde Kommune.

Bygherre har været i kontakt med Varde kommune i forbindelse med etablering af kabelanlægget i området ved Ulvemosen, for at sikre at kablet ikke kommer til at ligge i den del af mosen der oversvømmes. Kabelanlægget etableres derfor i udkanten af området. Varde Kommune har ikke yderligere bemærkninger og vurderer at projektet er foreneligt med bestemmelserne i det gældende plangrundlag.

Bygherre har været i kontakt med Esbjerg kommune. Kommunes bemærkninger omkring at kabeltrafæet krydser en statsvej og at Endrup Højspændingsstation ligger i et område med oversvømmelsesrisiko er der taget højde for i projektet.

Kabelanlægget krydser en økologisk forbindelse, som er et område der er udpeget som værende potentielt naturområde. Kabelanlægget krydser den økologiske forbindelse (plan ID: 10733568) med en styret underboring (HD23).

Den nordligste del af kabelanlægget etableres i bevaringsværdigt landskab (72A Næsbjerg). Bygherre vurderer, at projektet ikke vil være i strid med beskyttelsen af de landskabelige interesser, idet karakteren af landskabet ikke påvirkes væsentligt. Det skyldes, at der er tale om et underjordisk kabelanlæg med kun overjordiske afmærkningsstandere. Dertil rykker anlægsarbejdet sig løbende langs lednings-tracéet, hvorfor påvirkningen er kortvarig det enkelte sted.

Miljøstyrelsen vurderer, at arealanvendelsen ikke vil have væsentlig påvirkninger for de landskabelige eller kulturhistoriske interesser i området eller for lodsejerne, da markarealerne efter anlægsarbejdet fortsat kan anvendes til almindelig landbrugsmæssig drift, og anlægget på offentlige vejmatriler vil blive placeret efter gæsteprincippet uden egentlig behov for driftsmæssig indgriben. Bygherre har ikke oplyst, og Miljøstyrelsen har ikke kendskab til øvrige historiske, kulturelle, arkæologiske eller geologiske landskabstræk inden for projektområdet, som kan blive væsentligt påvirket af projektet. Ark Vest Museum vil desuden forud for anlægsarbejdet udføre arkæologiske forundersøgelser langs ledningsanlægget i en bredde af rørgraven, hvorefter et eventuelt behov for udgravning vil blive koordineret med anlægsarbejdet.

Oversvømmelsesrisici og lavbundsområder

Den sydligste del af kabelanlægget placeres på arealer hvor Esbjerg Kommune i deres Kommuneplan for 2022-2034 har vurderet, at risikoen for oversvømmelse er til stede. I kommunens Klimatilpasningsplan for 2018-2030 er store dele af ledningstracéet placeret inden for områder kategoriseret med alvorlig oversvømmelsestrussel. I de udpegede oversvømmelsesområder kan der i særlige tilfælde gives tilladelse til planlægning for infrastrukturanlæg som vindmøller, højspændingsmaster og lignende, som af andre hensyn vurderes hensigtsmæssigt placeret i disse områder. Bygherre oplyser, at det for ledningsanlægget gælder, at det ikke kan etableres, hvis projektområdet er oversvømmet. Anlægsarbejdet vil derfor tilrettelægges, så der ikke arbejdes på dage, hvor der er udsigt til oversvømmelse. Så snart ledningsanlægget er etableret, er dets funktionalitet og beskaffenhed i drift ikke sårbart over for stigende vandstand.

Mindre områder inden for projektarealet er udpeget delvist som lavbundsarealer og dels som lavbundsarealer med risiko for okkerudledning. (svovlsurhed). Kabelanlægget tåler at ligge under permanent vandmættet jord og vil derfor ikke hindre genskabelse af vådområder eller lavbundsprojekter. Bygherre vurderer, at ledningsanlægget ikke vil påvirke fremtidige vådområde- eller lavbundsprojekter, idet hverken anlægs- eller driftsfasen medfører dræneffekter eller udledninger. Projektet medfører derfor ikke påvirkning på vandmiljø eller -flow, hvorfor et vådområde- eller lavbundsprojekt kan gennemføres.

Kumulative påvirkninger

Bygherre oplyser, at have kendskab til følgende projekter i området:

- 400 kV luftledning fra Endrup til Idomlund: <https://www.energinet.dk/Anlaeg-og-projekter/Projektliste/Endrup-Idomlund/>
Anlægsarbejdet forventes at starte op august 2023 og kan muligvis falde tidsmæssigt sammen med dette projekt som først skal startes op i marts 2025
- 400kV luftledning fra Endrup til grænsen: <https://www.energinet.dk/Anlaeg-og-projekter/Projektliste/Endrup-Graensen/>
Anlægsarbejdet forventes at starte op i 4. kvartal i 2023 og kan muligvis falde sammen med dette projekt tidsmæssigt. Projekterne er ikke i samme område.

- 150kV kabel fra Lykkegård til Karlsgårde:
: <https://energinet.dk/anlaeg-og-projekter/projektliste/karlsgarde-lykkegaard/>
Anlægsarbejdet forventer at starte i september 2024 og det er kun ved Spanager, at de 2 kabelanlæg kommer tæt på hinanden. Nedtagning af luftledninger forventes at være i 3. kvartal 2025.
- Demontering af 150 kV luftledning fra Lykkegård til Bredmose, Karlsgårde. Projektet planlægges gennemført i perioden i 3. kvartal 2025.

De 15 master i projektet med demontering af 150Kv luftledninger mellem Lykkegård og Bredmose forventes nedtaget af samme entreprenør i 3. kvartal 2025 og resten af de 2 luftledninger tages ned i forskellige områder af samme entreprenør. Projekterne foregår ikke samtidigt i samme område, og forventes derfor ikke at have indflydelse på hinanden.

Miljøpåvirkninger på tværs af landegrænser (Espoo)

Projektet vurderes ikke at have grænseoverskridende miljøpåvirkninger, idet projektet ikke forårsager emissioner til miljøet. Der skal dermed ikke ske sagsbehandling efter Espoo-reglerne.

Samlet vurdering

Projektet vurderes ikke at påvirke bilag IV-arter, udpegningsgrundlaget for nærmeste Natura 2000-område eller andre fredede arter negativt. Realisering af projektet vurderes ikke at medføre tilstandsændringer i omkringliggende naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der forventes ikke væsentlige gener for befolkningen i området i hverken anlægs- eller driftsfasen, ligesom projektet ikke generer emissioner eller udledninger af miljøfremmede stoffer til luften eller til våde recipienter. Det er derfor Miljøstyrelsens vurdering, at det anmeldte projekt ikke er omfattet af krav om miljøvurdering, da det ud fra det oplyste grundlag ikke vil kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet.

Høring

Miljøstyrelsen har foretaget en høring af Esbjerg Kommune, Varde Kommune Arkvest Museum, Region Syddanmark, Danmarks Naturfredningsforening og mulige berørte parter. Vejdirektoratet har indgivet et høringssvar vedrørende arbejdsarealer til underboringer der lå inden for vejbyggelinjen for den pågældende statsvej. Energinet har tilrettet underboringsens længde, så den ikke kommer i berøring med vejbyggelinjen. Varde kommune har indgivet et høringssvar og har i den forbindelse gjort bygherre opmærksom på, at der i forbindelse med anlægsarbejdet også skal søges om overkørselstilladelser ved alle de steder hvor det er nødvendigt med overkørsler. Bygherre er indforstået med dette. Bemærkningerne er indarbejdet i afgørelsen.

Offentliggørelse

Miljøstyrelsens afgørelse offentliggøres udelukkende digitalt. Materialet kan tilgås på Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk. Offentliggørelsen finder sted den 23. august -2024. Offentligheden har adgang til sagens øvrige oplysninger med de begrænsninger, der følger af lovgivningen.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål af enhver med retlig interesse i sagens udfald samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer, jf. miljøvurderingslovens § 50.

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk/. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr, på 900 kr. for private og 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Du kan læse mere om gebyrordningen og klage på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/vejledning/>).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke modtages gennem Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljøstyrelsen, som videresender anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, der træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest fire uger efter offentliggørelsen af afgørelsen dvs. den 20. september 2024.

Betingelser mens en klage behandles

Klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer noget andet. Det betyder, at du kan handle efter Miljøstyrelsens afgørelse. Udnytter du afgørelsen, indebærer dette ingen begrænsning i klagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve afgørelsen. Hvis nævnet tillægger en klage opsættende virkning, skal du afvente nævnets afgørelse før det anmeldte projekt kan gennemføres, og nævnet kan i den forbindelse påbyde påbegyndte bygge- og anlægsarbejder standset.”

Miljøstyrelsens afgørelse kan indbringes for domstolene inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse, jf. Miljøvurderingslovens § 54. På www.domstol.dk findes vejledning om at anlægge en retssag ved domstolene.

Bilag:

- Bilag 1: Bygherres ansøgningsskema
- Bilag 2: Bygherres projektbeskrivelse
- Bilag 3: Projektets væsentlighedsvurdering
- Bilag 4: tracégennemgang
- Bilag 5: Supplerende oplysninger i sagen

Orientering om § 21 afgørelse

Miljøstyrelsen sender et orienteringsbrev til berørte myndigheder og berørte parter med informationer ift. hvor og hvordan § 21-afgørelsen tilgås.

Med venlig hilsen

Rikke Beck-Larsen
Ingeniør
+45 21 73 87 14
ribec@mst.dk